

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MUSİKİSİ ANA SANAT DALI**

**ÂŞIK REMZÂNİ'NİN SANATÇI KİŞİLİĞİ VE
YAYINLANMAMIŞ ON ESERİNİN MÜZİKAL ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Cevahir KARACA**

**Tez Danışmanı
Prof. ADNAN KOÇ**

İstanbul - 2012

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MUSİKİSİ ANA SANAT DALI**

**ÂŞIK REMZÂNİ'NİN SANATÇI KİŞİLİĞİ VE
YAYINLANMAMIŞ ON ESERİNİN MÜZİKAL ANALİZİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Cevahir KARACA**

**Tez Danışmanı
Prof. ADNAN KOÇ**

İstanbul - 2012

ÖNSÖZ

Yaptığım bu çalışma T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Türk Müziği Ana Sanat Dalı, Türk Müziği Tezli Yüksek Lisans Programında yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Bu çalışma konu başlığı olarak, Âşık Remzâni'nin sanatçı kişiliğini ve yayınlanmamış on eserinin müzikal analizini konu edinmektedir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında bilgi, birikim ve tecrübelerini benimle paylaşan sayın Prof. Adnan KOÇ'a, Âşık Remzâni'nin Eşi; Zehra Oytun'a, Kızı; Gülizar Oytun'a, Oğulları; Hüseyin ve Hasan Oytun'a, Âşık Remzâni'nin Müsahibi; Ali Rıza Doğanay'a, Namık Kemal Doğanay'a, Hadi Oytun'a, ve akrabalarına yardımlarından dolayı teşekkürlerimi bir borç bilirim.

İstanbul – 2012

Cevahir KARACA

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	II
ŞEKİL LİSTESİ.....	VII
GENEL BİLGİLER.....	VIII
ÖZET.....	VIII
GENERAL INFORMATION	IX
SUMMARY	IX
1. GİRİŞ	0
2. ÂŞIKLIK GELENEĞİ VE MÜZİĞİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	1
2.1. Mahlas Alma:	7
2.1.1. Mahlasını Kendi Seçerek Alma:	7
2.1.2. Bir usta aşıktan imam, pir ya da mürşitten alma.....	7
2.2. Rüya Sonra Âşık Olma (Bade İçme) :.....	7
2.3. Usta - Çırak:	8
2.4. Âşık Karşılaşmaları:.....	8
2.5. Leb-Değmez:.....	9
2.6. Aşk (Muamma):	9
2.7. Dedim - Dedi Tarzı Söyleşi:	9
2.8. Tarih Bildirme:.....	10
2.9. Nazire Söyleme:	10
2.10. Saz Çalma:	10
2.11. Âşık Edebiyatını Özellikleri.....	11
2.12. Âşık Edebiyatı Nazım Biçimleri	12

2.12.1. Koşmalar Konularına Göre Dört Çeşittir:	13
2.12.2. Semai	13
2.12.2.1. Semainin Başlıca Özellikleri Şunlardır:	14
2.12.3. Varsağı	14
2.12.4. Destanı	14
2.12.4.1. Destanların diğer özellikleri şunlardır:	14
2.13. Alevi – Bektaşî Topluluklarında Âşıklık Geleneği	15
3. ZİLE VE ZİLELİ ÂŞIKLAR	19
3.1. Zile'nin Coğrafyası	19
3.2. Zile'nin Tarihi	20
3.3. Zile'nin Ekonomisi	23
3.4. Zileli Âşıklar	24
4. ÂŞIK REMZÂNİ'NİN HAYATI	26
4.1. Mahlasını Alışı	26
4.2. Saz Çalmayı Öğrenmesi	26
4.3. Âşık Remzâni'nin Sefil Edna'dan Etkilenmesi	27
4.4. Askerliği ve Evliliği	27
4.5. Almanya'ya Gidişi	27
4.6. Ölümü	29
4.7. Âşık Remzâni'nin Ustası Sefil Edna (Abuzer Doğanay)	29
5. SANATI VE EDEBİ KİŞİLİĞİ	30
5.1. Âşık Remzâni'nin Özdeyişleri	37
6. ŞİİRLERİNİN EDEBİ YÖNDEN İNCELENMESİ	39
6.1. Üslup	39
6.2. Dil	41
6.3. Vezin	42
6.4. Kafiye	42
6.5. Âşık Remzâni'nin Şiirleri	42

7. ÂŞIK REMZÂNÎ’NİN YAYINLANMAMIŞ ON ESERİNİN NOTALARI VE MÜZİKAL ANALİZLERİ	58
7.1. Eeserlerin Analizinde Kullanılan Sembollerin İfadeleri.....	58
7.2. Gönül Sen Bu Gidişle Hakkı Bulaman Adlı Eserin Müzikal Analizi.....	59
“GÖNÜL SEN BU GİDİŞLE HAKKI BULAMAN”	60
7.3. Vücutun Şehrinin Yolun Ararsan (1) Adlı Eserin Müzikal Analizi.....	62
“VÜCUDUN ŞEHRİNİN YOLUN ARARSAN (1)”.....	63
7.4. Vücutun Şehrinin Yolunu Ararsan (2) Adlı Eserin Müzikal Analizi.....	66
“VÜCUDUN ŞEHRİNİN YOLUN ARARSAN (2)”.....	67
7.5. Aşkın Gizli Kapısını Adlı Eserin Müzikal Analizi	69
“ÂŞKIN GİZLİ KAPISINI AÇABİLİRSEN GELBERİ”	70
7.6. Gafil Gezme Bu Cihan’da Kör Gibi Adlı Eserin Müzikal Analizi	72
“GAFİL GEZME BU CİHANDA”.....	73
7.7. Evliyalar Evliyası Adlı Eserin Müzikal Analizi.....	76
“EVLİYALAR EVLİYASI”.....	77
7.8. Tenim Bir Zerreden Hasıl Olmadan Adlı Eserin Müzikal Analizi	79
“TENİM BİR ZERREDEN HASIL OLMADAN”	80
7.9. Aşk Bağının Gülün Deren Adlı Eserin Müzikal Analizi	83
“ÂŞK BAĞININ GÜLÜN DEREN”	84
7.10. Bedehşan Elininden (Uzun Hava) Adlı Eserin Müzika	86
“BEDEHŞAN ELİNDEN”.....	87
7.11. Şu Fani Dünyada Bende Gülmedim (Uzun Hava) Adlı Eserin Müzikal Analizi	89
“ŞU FANİ DÜNYADA BENDE GÜLMEDİM”	90
8. ÂŞIKLIK GELENEĞİNDE REMZÂNÎ’NİN YERİ VE ÖNEMİ	94
SONUÇ	95
KAYNAKLAR	97
İNTERNET	100

EKLER.....	101
ÖZGEÇMİŞ.....	133

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa No.
Şekil 7.2.1: Gönül Sen Bu Gidişle Hakkı Bulaman Adlı Eserin Notası	56
Şekil 7.3.1: Vücudun Şehrinin Yolun Ararsan (1) Adlı Eserin Notası	59
Şekil 7.4.1: Vücudun Şehrinin Yolun Ararsan (2) Adlı Eserin Notası	63
Şekil 7.5.1: Aşkın Gizli Kapısını Açabilirsen Gelberi Adlı Eserin Notası	66
Şekil 7.6.1: Gafil Gezme Bu Cihanda Adlı Eserin Notası	69
Şekil 7.7.1: Evliyalar Evliyası Adlı Eserin Notası	73
Şekil 7.8.1: Tenim Bir Zerreden Hasıl Olmadan Adlı Eserin Notası.....	76
Şekil 7.9.1: Aşk Bağının Gülün Deren Adlı Eserin Notası.....	80
Şekil 7.10.1: Bedehşan Elinden Adlı Eserin Notası.....	83
Şekil 7.11.1: Şu Fani Dünyada Bende Gülmedim Adlı Eserin Notası.....	86

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Cevahir KARACA
Anabilim Dalı : Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musikisi
Programı : Türk Musikisi
Tez Danışmanı : Prof. Adnan KOÇ
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans– Ekim 2012

ÂŞIK REMZÂNI’NİN SANATÇI KİŞİLİĞİ VE YAYINLANMAMIŞ ON ESERİNİN MÜZİKAL ANALİZİ

ÖZET

Bu çalışmada Âşık Remzani’nin (Hacı Sadık Oytun) hayatını, sanatını ve sanatçı kişiliği incelenmiş, Âşığın çocukluk yıllarından itibaren insani yönü, müziğe nasıl başladığı, sanatı ve âşıklık geleneğindeki yeri ve önemi anlatılmıştır.

Yaptığımız çalışmada Âşık Remzâni’nin âşıklık geleneğinde, üretkenliği, kendine has tavrı ve üslubu ile önemli bir yere sahip olduğu görünmektedir. Âşık Remzâni’nin genç yaşta yurt dışına gidişi ve erken yaşta vefatından dolayı hakkında yapılmış böyle bir çalışma bulunmamaktadır. Bu anlamda yapılan bu çalışmanın değeri ve önemi gelecek kuşaklara aktarılması ve yaşatmaya çalışılan kültürümüze bir katkı sağlaması açısından çok önemli bir yere sahiptir.

Bu çalışmada Âşık Remzâni’nin Bağlamayı kendine has bir tavırla icra ettiği ve söylediği türküleri kendine has bir üslupla yorumladığı tespit edilmiştir.

Bu çalışma sırasında kaynak tarama yöntemi, röportaj ve kişisel görüşme yöntemleri uygulanmıştır. Âşık Remzâni’nin iki uzun havası , sekiz eseri ilk kez notaya alınıp derlenmiştir. Bu eserlerin müzikal analizleri yapılarak eserlerin müzikal yapıları incelenmiştir. Şiirlerinde kullandığı biçim, üslup, dil, vezin ve kafiye düzeni incelenip anlatılmıştır. Ayrıca hayata bakış açısını anlatan kendisine ait öz deyişleri, derlenmiştir.

Bu çalışmanın neticesinde Âşık Remzâni’nin âşıklık geleneğinde ve kültürümüzde önemli bir yere sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Âşık, Bağlama, Türkü, Zile.

GENERAL INFORMATION

Name : Cevahir KARACA
Field : Institute of Social Sciences
Program : Turkish Music
Supervisor : Prof. Adnan KOÇ
Degree Awarded and date : Proficiency in Art – October 2012

THE ARTISTIC PERSONALITY OF ÂŞIK REMZÂNÎ AND THE MUSICAL ANALYSIS OF HIS TEN UNPUBLISHED WORKS

SUMMARY

In this study, life, art and the artist personality of Âşık Remzani (Hacı Sadık Oytun) is investigated, and from childhood years upwards, his humaneness, how he commenced to music, his art and place and importance in folk poetry is stated.

In our study, it is observed that productivity, Âşık Remzâni takes an important place in folk poetry traditions with the productivity and the manner and attitude of his own. A similar study does not exist due to Âşık Remzâni's going to abroad at his tender ages and his passing away at young age. In this sense, our study occupies an important place in the point of transferring to the next generations and to make a contribution to our culture that we are trying to keep alive.

In this study, it is determined that Âşık Remzâni plays baglama in a manner of his own and sings the songs in his own attitude.

Âşık Remzâni's two unmetred folk songs, eight works of art are notated and compiled for the first time. Musical analysis of these works of art are performed and their musical structures are investigated. The style, wording, language, measure and rhyme order that he had used in his poems are investigated and reported. Besides, his apothegms representing his viewpoint to life are collected.

As a consequence of this study, it has been noted that Âşık Remzâni possesses an important position in the convention of amorousness and our culture.

Keywords: Folk poet, Baglama, Folk song, Zile.

1. GİRİŞ

Kültürümüzde önemli bir yere sahip olan âşıklık geleneği ve bu geleneğin oluşmasını sağlayan, geleneğin taşıyıcıları olan âşıklarında bu kültürde çok önemli bir geçmişe sahip oldukları bellidir.

Âşık Remzâni 1937 -1979 yılları arasında usta çırak ilişkisi içerisinde yetişmiş, âşıklık geleneğindeki rüya sonrası âşık olma (bade içmek) özelliğine sahiptir.

Remzâni mahlasını aynı zamanda ustasıda olan Sefil Edna (Abuzer Doğanay) vermiştir.

Âşık ve Sanatçılar çıraklık, ustalık gibi süreçlerden geçerek, kendilerine ait olan üslup, tavır ve tarzlarını yaratır ve bulurlar. Bu süreç de âşığın veya sanatçının otuzlu yaşlarının son dönemlerine denk gelir. Bu dönemden sonra üretkenlik çağı içerisinde, kendilerine ait olan eserleri üretmeye başlamış olurlar.

Bu süreci göz önünde bulundurmuş olursak, âşığın kırk iki yıllık yaşamına önemli olan çok değerli şeyleri sığdırması, âşığın ne kadar becerikli, bilgili ve bir o kadar da, tecrübeli olduğunun adeta bir kanıtıdır.

Yaşadığı yıllarda ki imkanları ve olanakları değerlendirdiğimizde Remzâni'nin bize bıraktıklarının önemini ve değerini anlamamızı sağlar.

Remzâni'nin genç yaşta gurbete gitmesi ve erken yaşta ki vefatı nedeniyle en verimli dönemlerinde gereken ilgiyi ve halk müziğinde ki, hak ettiği yeri bulmasına engel olmuştur.

2. ÂŞIKLIK GELENEĞİ VE MÜZİĞİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Halk edebiyatı ve onun bir dalı olan halk şiiri, aslında halk bilimi alanına girer. Âşık Edebiyatı ise, bireysel temele dayanan, belli kuralları ve özellikleri olan bir edebiyattır. (Köprülü, a. 1962 : 30-31)

Türkleri, tarihleri kadarda eski bir edebiyatları vardır. Yazının bilinmediği çağlarda ki bu edebiyat sözlü idi. Çok eski çağlarla ilgili edebi belgelerden yoksun isek de, uygarlık dünyasına katkıda bulunan bir ulusun edebiyat alanında da ileri bir durumda bulunacağında şüphe edilemez. Kaldı ki azda olsa ele geçen belgeler Türkler'in çok gerilere doğru uzanan bir edebi bir geçmişleri bulunduğu inancını ve kanısını verecek yoldadır. (Caferoğlu, 1958 : .179)

Sözlü Edebiyat geleneği, yazılı edebiyat döneminde de unutulmamış, Türkler İslamı kabul ettikten sonra puta tapıcılık çağında kalma edebi biçimler ve İslami kılığa bürünmüş konular varlıklarını sürdürmüştür.

Eski Türk topluluklarında Ozanlar, bütün ilkel topluluklarda görüldüğü gibi, çeşitli görevleri üzerlerinde toplamışlardı; kahramanlık olaylarını, savaşta başarıları, toplumun ortak duygularını kopuzlarının eşliğinde şiirleriyle dile getiriyorlar. Büyücülük ve hekimlik yapıyorlardı. Toplum üzerinde etkindiler. İçinde buldukları topluluğun önemli kişileri sayılıyorlardı. (Köprülü, b. 58; a. 1962 : 78)

Eski çağlarda çeşitli Türk kavimleri tarafından halk şairlerine çeşitli isimler verilmiştir.

- Altay Türkleri : KAM
- Kırgızlar, Türkmenler, Karakalpaklar ve Özbekler: BAKSI-BAKŞI-BAKŞI ya da BAHŞI

- Tonguzlar: ŞAMAN
- Yakutlar : OYTUN
- Kozaklar ve bir bölüm Kırgızlar : AKIN
- Azerbaycan Türkleri: ÂŞIK
- Oğuz Türkleri : OĞUZ ismini kullanmışlardır. (Halıcı, 1992: 6)

Türklerin şair – çalgıcıları hakkında en eski bilgiler, Hiyung – nularla ilgilidir. Çeşitli kaynaklarda rastlanan kayıtlardan, Hiyung- nularda halk şairlerinin varlığını öğrenmekteyiz. Bu şair – çalgıcılar, Hunlar da ve Atilla ordularında da görülmektedir. Hun ordularıyla birlikte ülkeden ülkeye giden ordunun kahramanlıklarını ve başarılarını çalgıcılarıyla yansıtan bu ozanlar, “ hiç şüphesiz, daha sonra ki saz şairlerimizin dedeleridir”. (Köprülü, a.158)

Oğuz Türkleri'nin Ozan dedikleri şair – çalgıcılara başka Türk kavimlerinde rastladığımız gibi, bu sözcüğü öteki Türk kavimlerinde de görmekteyiz. 13. yüzyılda Mısır Memlûk ordularında ki şair – çalgıcılar Ozan diye anılıyordu. 14. ve 15. yüzyıllarda, Azeri alanında da halk şair – çalgıcılarına Ozan deniliyordu. (Talat , 1933 : 75)

Âşık edebiyatı 16.y.y da orduda, köy, kasaba gibi kırsal bölgelerde gelişmeye başlamıştır. Âşık edebiyatını öne çıkaran unsurlar: halkçı, bölgesel, doğal ve nispeten somut olmasıdır. (Çötüksöken, 1993-1994)

Âşıklık, çağlar süren deneyimlerden geçerek biçimlenmiş, kendine özgü icra töresi, geleneğe dayalı yapısı, âşık olmak, âşıklığı sürdürmek için uyulması gereken kuralları olan bir gelenektir. (Artun E., 2011)

Âşık'ların ataları en eski devirlerde, önceleri dini ve sonraları sihri dini mahiyetteki ozanlardı. (Şenel, 1997-1998)

Ozan sözcüğünün kaynağı ve türeyişi üzerinde iki ayrı görüş vardır:

1- Çankırlı Ahmet Talât (Onay) : Ozan sözcüğü üzerinde çok müphem, değişik, hatta çelişik şeyler söylemektedir. Değişik adlı bir sözcüğe dayanarak, sözcüğün ozan ya da uzan okunabileceğini, sözlük yazarının oz, uz ile uzan arasında bir yakınlık gördüğünü belirtiyor, ardından da Fuat Köprülü'yü kaynak göstererek uzan sözcüğünün us, uz köklerinden türediğini, bakıcı, bilici, akıllı, bilge anlamlarına geldiğini ve şair sözcüğünü tam karşıladığını bildiriyor. (Talât, 1933 : 75)

Oysa, kaynak gösterdiği Fuat Köprülü'nün Türk Edebiyatı Tarihli Araştırmasında böyle bir düşünceye rastlanmamaktadır.(Dizdaroğlu, 1993 : 5)

2- Fuat Köprülü ise, Ozan sözcüğünü ozmak köküne bağlamaktadır; Ozmak “önce gelmek, ileri geçmek” anlamlarındadır. Bu kökten türemiş iki sözcük daha vardır: Ozgan (koşuda birinci gelen köpeklere verilen ad), Ozuş (kurtuluş). Fuat Köprülü, ozgan ile ozan'ın aynı olduğu kanısındadır: Oz + gan = Oz + an. Çünkü, “Oğuzca'da ortadaki ve sondaki g'lerin düşmesi, hemen umumi bir kaidedir. (Köprülü, a.142)

Ancak o da, düşüncelerinin bir kesinlik taşımadığını, varsayım olduğunu, bu sorunu çözümlemenin dilcilere düştüğünü söylemektedir. (Dizdaroğlu, 1993 : 5)

Ozanlar göçebe Oğuz Topluluklarında kopuz eşliğinde destan – türkü okuyan kutsal kişilerdi. Ozanlar, zamanla bu vasıflarını terk ederek şair – çalgıcı haline gelmişlerdir. 16.yy'dan sonra Anadolu ve Azerbaycan yöresinde, kimi özellikleriyle ozanları hatırlatan şairlere Âşık denmeye başlanmıştır. Özellikle İslam kültürünün de etkisiyle ozanlık geleneği yerini âşıklık geleneğine bırakmıştır. (Çötüksöken, 1993-1994: 50,51)

Âşık sözcüğünün nereden çıktığı henüz ispatlanmamıştır, değişik görüşler öne sürülmüştür bu konuda. Veled Çelebi, ışık ve âşık sözcüklerinin Türkçe ışık sözcüğünden geldiği kanısındadır. Arapça olamaz, diyor. Çünkü, Kuran' da buna rastlanmıyor. Çankırlı Ahmet Talât, Veled Çelebi'nin düşüncesini temel alıp bir örnekseme yaparak, âşık sözcüğünün “yüreği aş ile yanan, kalbi muhabbetle nurlanan kimse” demek olduğu sonucunu çıkarmaktadır. (Talât, 12 ve Kültürbakanlığı, 1993 : 1)

Hüseyin Kâzım Kadri, aşk'ı Arapça isim saymakta, “muhabbet-i müfrite, alâka, gönül verme” demek olduğunu, âşık'ın da “aşk ve muhabbetle melûf olan, aşka düşen, gönül veren” anlamlarına geldiğini belirtmekle yetinmektedir. (Kadri, 1943 : 507)

Âşık ve saz şairi sözcükleri anlamdaştır, aralarında ayırım yoktur. (Köprülü, c. 1940 : 877)

Âşık mistik birlik arayan dervişle dans ve müzik eşliğinde İslamiyet öncesi inanç sistemiyle beslenen destan kültürünün taşıyıcısı ozandan işlevsel olarak ayrılır. (Artun , 1998 – 2011)

20. yüzyılın başından beri Türkiye’de âşık yerine “Ozan” terimi daha fazla kullanılmaktadır. Ancak Ozan tüm şiir söyleyenler için yani şairler için kullanıldığından geleneksel âşıkları bunlardan ayırmak için biz, âşık terimini kullanmaya devam edeceğiz. (Duygulu, 2011)

Âşık edebiyatının temel özelliklerinden biri sözlü olmasıdır. Bu bakımdan Âşıklar sözlü geleneğin kural ve ilkelerine bağlıdırlar. Âşık, Âşık edebiyatı gelenek ve tarzında söz söyleyecekse, çıraklığında ustasından saz çalma, sözü musiki ile birleştirme, belli bağlamlara özgü kalıp deyişleri kullanma becerisini öğrenmelidir. (Çötükseken, 1993-1994 : 50-51)

Buradan anlaşılacağı gibi âşıklık geleneğinde bir ustaya bağlılık söz konusudur. Alevi – Bektaşî geleneğinde bir ustaya bağlanmaya boyun kesmek denir. (Şenel, 1997 -1998)

Âşıklığa heves eden birisi, bir ustanın yanında yıllarca çıraklık edip, saz ve şiir tekniği konusunda gerekli bilgileri öğrendikten ve ustasından (mahlas, takma ad) aldıktan sonra “Âşık” olabilirdi. Usta da, çırak bu aşamalardan geçtikten sonra, ona “Âşık” unvanını verirdi. Böylece âşık kolu denilen gelenek oluşmuştur. (Emrah kolu, Ruhsatî kolu gibi) (Çötükseken, 1993-1994 : 50-51)

Bunlardan ayrı olarak badeli Âşık (veya halk âşığı) denilen âşıklar da vardır. Bunlar söylentiye göre Hızır Peygamberin elinden bade (aşk şarabı) içtikten sonra seveceği kişinin hayalini gören, aşkı onu şair yapan ve uyandıktan sonra eline sazını alıp şiir söyleyerek sevdiğini arayan Âşıklardır. (Âşık Garip, Kerem ile Aslı hikayesi gibi) (Çötükseken, 1993-1994 : 50-51)

Âşık olarak anılan kişilerde bir ustaya bağlılıkla birlikte gezgin olma vasfı da vardır. Edebiyattaki “âşık saz çalabilen, irticalen (hazırlıksız olarak) şiir söyleyebilen, atışabilen, çoğu zaman gezgin olan ve bir ustaya bağlı kişidir” tanımı bunun en iyi göstergelerindedir. Âşıkların gezgin olmaları onların bilgi, görgü ve becerilerini arttırırken, zengin bir repertuar genişliğine ve çeşitliliğine sahip olmalarını da sağlar. En önemlisi gezgin olmak âşık sanatının yaşatılması ve yayılması için en önemli unsurdur. (Şenel, 1997-1998)

Daha önce de belirttiğimiz gibi âşıklık geleneğinde söz ve musikiyi birleştirmek son derece önemlidir. Bunun için şiir söyleyecek bir âşık, sözü musikiyle birleştirmenin kurallarını da öğrenmek zorundadır. Ezgiyle birlikte

şiiir okumanın kurallarını öğrenen âşıklar, âşıklık geleneğini yaşatmakta olan en önemli güçlerdir. (Şenel, 1997-1998)

Âşıklık vasıflarına sahip olmayan yani saz çalmayan, gezgin olmayan, özellikle irticalen şiiir söylemeyen ancak âşık tarzında şiiir yazan ve söyleyen âşıklar da vardır. Bunlar halk arasında âşık olarak kabul edilmezler ve Saz Şairi, Sazlı Şair ve Ozan gibi isimler alırlar. (Şenel, 1997-1998)

Âşıkların yetiştiği çevreler köy, kasaba gibi kırsal yörelerdir. Buralarda âşıklık geleneğinin korunmasının, ıralarının (karakterlerini) kaybolmamasının en önemli özelliği Klasik edebiyatın etkilerinin az görülmesidir. Bunun tam tersi olarak büyük kültür merkezlerinde âşıkların ıralarını (karakterlerini), geleneklerini koruyamamalarının nedeni Klasik edebiyattan fazlaca etkilenmeleridir. Âşıkların yetiştiği diğer bir ortamda asker ocaklarıdır. (Turan, 2001)

Burada yetişen âşıklar geleneklerini korudukları gibi buldukları ortamın, tanık oldukları olayların özelliklerini de eserlerine katmışlardır. (Turan, 2001)

Âşık “seven” kimse demektir. Âşığın dünyası birkaç kavramla betimlenebilir; güzele ve güzelliğe duyulan sevgi, âşığı içinde yaşadığı dünyaya bağlar. Âşık yaşama bağlılığının simgesidir. Ancak âşık dünyevi yani maddidir. Dünyadaki güzellikler ve güzellerle sınırlıdır. Bunun dışında bir de manevi âşıklar vardır. Tasavvufi anlamda kullanılan bu aşk Allaha âşık olmak “cemal” ve “celal” sıfatlarına tutkun değildir. (Çötükseken, 1993- 1994 : 50-51)

Âşık doğa ve doğal güzelliklere hayranlık duyan, gurbeti en etkili biçimde yaşayan kimsedir. Bu onun yaşamının doğallığından kaynaklanmaktadır. (Çötükseken, 1993- 1994 : 50-51)

Günümüzde âşıklık geleneğinde Bektaşî fikirleri ön plandadır. Bunun en büyük nedenlerinden biri Bektaşîlik felsefesinin dayandığı hoş görüdür. Özellikle İslamla birlikte Türk toplumunda güzel sanatları sınırlayan eğilimler, sazı yasaklama, şeytan işi görme Alevi – Bektaşî düşüncesiyle bir çıkış bulmuş ve kendisini burada var etmiştir. 16. yüzyıldan itibaren Osmanlı merkezi Sünnî hükümetinin, Batını tarikatlarına yönelik baskı ve sindirme politikasının bu geleneğe büyük rolü vardır. Ayrıca Alevi – Bektaşî düşüncesindeki topluluklar geleneksel Türk kültürünün İslamın yasak ve

sınırlarına karşı diri tutmaya ve sürdürmeye özellikle uğraşmış topluluklardır. Geleneği güçlü âşıklarının bu düşünce ortamında yetişmelerinin başlıca kaynakları budur. (Turan, 2011)

Âşık musikisi türlerinin belirlenmesinde tespit edilmiş dört ana unsur vardır.

Bunlar;

- Vezin, Biçim
- Konulu söyleyiş
- Yarışma / Karşılama ve fonetik unsur
- Anlatıma bağlı unsurlar.

Sözlü âşık müziğinde hem hece vezni hem aruz vezni kullanılmıştır. Yurdumuzda âşıklık geleneği ile ilgili ilk ciddi çalışmalar Tanzimattan sonra başlar. İlk başvuru kaynakları yazma eserleridir ve Cumhuriyetin ilanından sonra canlı kaynaklarda önem kazanmaya başlamıştır. (Şenel, 1997-1998)

Âşıklık geleneklerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Mahlas Alma.
2. Rüya Sonrası Âşık olma.(Bade içme)
3. Usta Çırak
4. Atışmak Karşılaşma
5. Leb-Değmez (Dudak Değmez)
6. Aşk (Muamma)
7. Dedim-Dedi Tarzıs Syleyiş.
8. Tarih Bildirme.
9. Nazire Söyleme.
10. Saz çalma. (Kültür Bakanlık Resmi İnternet Sitesi, 2012)

2.1. Mahlas Alma:

Mahlas, şairlerin yazdıkları şiirlerde asıl adlarının yerine kullandıkları takma ada denir.

Halk edebiyatında mahlas geleneğe bağlı uygulanan bir kuraldır. Âşıkların çoğunun asıl ismi unutulmuş, mahlasları isim olarak kullanılır olmuştur. Dadaloğlu'nun asıl adı Veli, Sümmani'nin Hüseyin, Gevheri'nin Mehmet vb.'dir.

Aşık geleneğe uygun olarak kullanacağı mahlası şu yollarla alır:

2.1.1. Mahlasını Kendi Seçerek Alma:

- Adını, soyadını mahlas olarak kullanır.
- Yaşayışına ve sanatına uygun olarak kendi seçtiği herhangi bir ismi mahlas olarak kullanır.

2.1.2. Bir usta aşıktan imam, pir ya da mürşitten alma.

- Usta aşık çırağı sınava tabi tutar.
- Usta âşık çırağının durumuna göre bir mahlası uygun görür.
- Şeyh ve pirin manevi tesiriyle mahlas alır.

2.2. Rüya Sonra Âşık Olma (Bade İçme) :

Rüya motifi Türk Halk Edebiyatında sıkça karşımıza çıkan bir motiftir. Genellikle halk hikayelerin de yer alan bu motif bazı âşıkların hayat hikayeleri içinde de görülmektedir.

Âşıklar âşıklığa başlamayı ya da yetişip usta âşık olmayı geleneksel bir unsur olarak gördükleri iki önemli yol, usta yanında yetişme ya da rüyada bade içerek badeli âşık olmaya bağlarlar.

Bade, şerbet, su gibi içilecek bir mai olabileceği gibi elma, nar, ekmek, üzüm gibi herhangi bir yiyecek de olabilir.

Âşık edebiyatında bade içme rüya motifi bir gelenek icabıdır. İnanişâ göre âşık olmak için ya usta yanında yetişmek ya da mutlaka "pir" elinden bade içmek gerekir.

Bade âşığı;

-Bir Pir Tarafından,

-Üçler Tarafından,

-Beşler Tarafından,

-Yediler Tarafından,

- Kırklar Tarafından verilir.

2.3. Usta - Çırak:

Âşık edebiyatında yüzyıllar boyu yaşatılan geleneklerin en önemlilerinden biri de usta çırak geleneğidir. Âşıklar genellikle bir usta aşığın yanında onun çırağı olarak yetenekler ölçüsünde olgunlaşırlar.

Gelenek gereği icracılık ve aşığın şairlikteki ustalığı için üstad da denilen bir aşığın yanında ders almaları gerekmektedir. Genç aşığın ustasının yanında çok büyük bir sabır göstermesi gerekmektedir. Sabrın sonunda çırak ustasının hayır duasını alarak tek başına halk önüne çıkma iznine kavuşur.

2.4. Âşık Karşılaşmaları:

Atışma, âşıkların dinleyenler karşısında, deyişme sırasında birbirini iğneleyici fakat mizah çerçevesi içinde söyleşmeleridir.

Karşılama, âşıkların rakibine üstün gelmek için soru cevaplı tarzı seçmesi yada onu mat etmenin yollarını aramasıdır.

Âşıkların doğaçlama, karşılıklı olarak belirli bir kural çerçevesinde söyleşmelerine "atışma" denir. Atışma, en az iki aşığın dinleyici huzurunda karşı karşıya gelerek birbirlerini sazda ve sözde belli kurallar çerçevesinde denemeleri esasına dayanır.

2.5. Leb-Değmez:

Âşıkların ustalıklarını sergilemek için bir nevi söz hünere olarak başvurdukları bir biçimdir. İçinde (B,P,M,V,F) dudak ve diş-dudak sesleri bulunmadan söylenen şiir demektir. Âşıkların dudakları arasına iğne koyarak yarıştıkları bir atışma biçimidir.

2.6. Aşkı (Muamma):

Muamma, halk şiirinde bir kimsenin ya da varlığın adını gizleyen şiir demektir. Âşık edebiyatında muammanın özel bir önemi vardır. Âşıklarca muamma düzenlemek ya da bir muammayı çözmek bilgi ve zekâ ister.

"Murat Uraz" muammanın uygulanışını şu şekilde anlatmaktadır:

Kahvelerde muamma teşhir edildiği gecelerde; sigara ve nargile içilmez, kimse sesli konuşmaz, herkes intizam içinde oturur. Halk şairi tarafından hazırlanmış muamma büyük ve uzaktan okunabilecek bir yazı ile kağıda yazılır ve tahtaya yapıştırılır. Tahtaya bir milimetre kalınlığında bal mumu sürülür. Aşıklar nöbetle kahveye gelenlere işine ve halk arasındaki derecesine göre ağırlamalar söylerler. Ağırlanan kişi de ağırlığına göre muammanın etrafındaki bal mumu sürülmüş tahtaya para yapıştırır. Muammayı kim çözerse paraları alır ve muammayı tertipleyen aşık da bir taksim çıkarırdı. Şayet bu muamma birkaç gece kahve duvarında asılı kalır, kimse tarafından da çözülmemiş olursa sahibi olan aşık bunun ne olduğunu söyler ve bütün paraları alırdı.

2.7. Dedim - Dedi Tarzı Söyleşi:

Halk şiirinde yaygın olarak kullanılan bir biçim olup koşma ve semailerdeki âşık ve sevgilinin (dedim-dedi ifadesine bağlı) karşılıklı söyleşmeleridir.

2.8. Tarih Bildirme:

Âşık, kıtlık, yangın, sel felaketleri, salgın hastalık, önemli savaşlar vb. toplumu yakından ilgilendiren sosyal hayatla ilgili olaylarla kendi doğum tarihini şiirlerinde tarihi birer belge olmasını istemiş ve genellikle ilk ya da son dördlükte bazen de ara yerde tarih belirtmiştir.

2.9. Nazire Söyleme:

Nazire, bir şairin şiirini diğer bir şair tarafından aynı uyak ve ölçüde benzer bir biçimde yazma demektir.

2.10. Saz Çalma:

Saz, âşık için ilhamı kamçılayan bir alet olup âşıklık geleneğinin en önemli unsurlarından biridir. (Kültür Bakanlığı Resmi İnternet Sitesi, 2012)

Âşık tarzı şiiri daima saz eşliğinde, âşık düzeni veya âşık ayağı adı verilen özel bir akort sistemi içinde dile getirilmektedir. (Günay, 1993 : 21)

Âşık repertuarının en bilinen ve en yaygın olan türleri; muamma asma, varsağı, taşlama, kalenderi, selis, deyiş, destan, divan, koşma, tekellüm, mani, türkü, semai, satranç, vezn-i Aher... Bunların şiirlerinden oluşan binlerce cönk bulunmaktadır.

Âşıklar, saz adı verilen çalgının boyutları değişen çeşitlerine, değişik adlar vererek kullanırlar. Bağlama, divan, bozuk, çöğür, ruzba bunlardan yalnızca bir kaçıdır. Saz dışında keman, kaval gibi çalgılar çalan âşıklar varsa da en yaygın çalgı saz'dır. Aşık ezgilerinde sol sesi ana ton olmakla beraber la ve mi seslerinin ana ses tonu olarak kullanıldığı örnekler vardır. (Duygulu, 2011)

Âşık tarzı müzik geleneğinin genel özelliklerinden bir başkası da, şiir ile ezgi arasındaki ilişkinin birbirinden hiçbir suretle ayrılmaz olduğu var sayımının tam tersine ayrılabilirliğidir. (Çobanoğlu, 2000: 30,31,32)

Âşıkları genel olarak iki ana grupta toplayabiliriz: Gezgin ve Yerel Âşıklar. (Duygulu, 2011)

1. Âşıkların birinci kısmı:
  - a. Ümmîdirler, okuma yazma bilmezler, hiç öğrenim görmemişlerdir.
  - b. Saz çalmasını bilirler, şiirlerini saz eşliğinde söylerler.
  - c. Şiirleri hece ölçüsüdür. Ancak okuma yazma bilmedikleri, öğrenim görmedikleri halde, bu kuralın dışına çıkan, aruzla söyleyen âşıklar da vardır. (Sümmanî, Âşık Şenlik gibi)

2- Âşıkların İkinci kısmı :

Belirli bir öğrenimden geçtikleri gibi, saz çalmasını da bilirler. Fakat şiirlerini hem hece, hem de aruz ölçüleriyle yazmışlardır. (Âşık Ömer, Gevherî, Dertli, Erzurumlu Emrah gibi) (Dizdaroğlu, 1993 : 6)

Âşıklar dinsel ve mezhepsel bağlılıklarıyla da birbirlerinden farklılık gösterir. Üstelik bu fark onların repertuarını da direkt olarak etkiler. Örneğin Alevi – Bektaşî toplulukları içinde yer alan âşıklar atışma yapmazlar. Alevi – Bektaşî edebiyatı ve müziğinin; Deyiş, Nefes, Duvaz, Kalenderi, Semah, Nevruziye, Mersiye (Kerbela için) gibi türlerine bu âşıklarda daha fazla rastlanır. (Duygulu, 2011)

2.11. Âşık Edebiyatını Özellikleri

1. Âşık veya Ozan denilen kişilerin, saz eşliğinde söyledikleri şiirlerden oluşur.
2. Genelde sözlü olmasına rağmen şiirler, “cönk” dedikleri defterlerde oluşur.
3. Şairler, sazlarını omuzlarına alarak köy köy, kasaba kasaba, şehir şehir dolaşmışlardır.
4. Şiirlerde anlatım içten, canlı ve yalındır.
5. Şairler, halkın içinden çıktığından halk dilini kullanmışlardır. Bu sade dil 18. ve 19. yüzyıllarda bazı şairler tarafından Divan Edebiyatı'nın etkisinde kalmasıyla eski arılığını kaybetmiştir.
6. Nazım birimi dördlüktür.

7. Koşma, semai, destan, varsağı gibi nazım şekilleri kullanılmıştır.
8. Hece ölçüsünün 7'li, 8'li kalıplarına ağırlık verilmiştir.
9. Aşk, tabiat, gurbet, ayrılık, ölüm, özlem, kıskançlık, yiğitlik, toplumun sorunları, insan davranışları, bunlarla ilgili eleştiriler konu olarak işlenmiştir.
10. Şiirlerin son dördlüğünde şairin adı veya mahlası geçer.
11. Göz kafiyesi anlayışı yerine, kulak kafiyesine ağırlık verilmiştir. yani kafiye için aynı sesin kullanılmasına gerek yoktur. Buna göre p/b , ç/ş, t/d, l/ n gibi seslerle de kafiye yapılmıştır.
12. Genellikle yarım ve cinaslı kafiye kullanılmıştır.
13. Benzetme (teşbih) ve kişileştirme (teşhis) dışında edebi sanatlara fazla yer verilmiştir.
14. Bazı ürünlerde yöresel özellikler görülür.
15. Şiirler genellikle hazırlık olmaksızın irticalen yani içe doğduğu gibi söylenir.
16. Divan Edebiyatı'nda görülün kalıplaşmış benzetmeler (mazmun) Halk Edebiyatı'nda da vardır. Buna göre sevgili anlatılırken yeşil başlı ördek, inci diş, elma yanak, badem göz, kiraz dudak, keman kaş, sırma saç, selvi boy gibi benzetmeler kullanılmıştır.
17. Divan Edebiyatı daha çok düşünceye önem verdiği için soyut bir edebiyattır. Divan Edebiyatı daha çok düşünceye önem verdiği için soyut bir anlatır. Bu nedenle Aşık Edebiyatı, somut bir edebiyattır. Ayrıca Divan Edebiyatı'nda sevgilinin tipi çizilir, adı söylenmez. Halk Edebiyatı'nda ise sevgilinin adı (Elif, Ayşe...) vardır.
18. Şiirler, işlenen konulara göre "koçaklama, güzelleme, taşlama, ağıt" gibi adlar alır.
19. Âşık Edebiyatı hayali olaylardan çok, gerçekçiliğin ön plana çıktığı bir edebiyattır. (turkceciler .com)

2.12 Âşık Edebiyatı Nazım Biçimleri

Âşık Edebiyatı'nın en sevilen ve en yaygın olarak kullanılan şiir biçimidir. Koşmalar genellikle lirik konularda söylenir.

Dörder mısralık bölümlerden oluşur. Dörtlük sayısı genelde üç ile beş arasında değişir. Altı dörtlükten oluşan koşmalar da vardır. 11'li hece ölçüsüyle (6+5 ya da 4+4+3 duraklı olarak) yazılır/söylenir. 4+3 ve 4+4 kalıbıyla söylenmiş koşmalar da vardır.

Sözlü Türk Edebiyatı'ndaki koşuk nazım şeklinin devamı niteliğindedir. Koşmalarda değişik kafiye örgüleri kullanılır. En yaygın kafiye örgüsü: abab cccb dddb cccb ... veya; aaab cccb dddb... veya; xaxa bbbc ccca ddda... şeklindedir. Son dörtlükte şairin adı veya mahlası geçer. Koşmalar konu yönünden Divan Edebiyatı'ndaki Gazel ve şarkı'ya benzer. Türk Edebiyatı'nın tanınmış koşma şairleri Karacaoğlan, Bayburtlu Zihni, Âşık Ömer ve Erzurumlu Emrah'tır.

Genellikle saz eşliğinde, ezgiyle söylenen koşmalar, ezginin niteliğine göre "Acemi koşması, Ankara koşması, topal koşma, kesik kerem" gibi türlere ayrılır.

Aşk ve doğa konularının yanı sıra, ayrılık, özlem, yalnızlık, gurbet, sıla, ölüm gibi temaları işler. (turkceciler.com)

2.12.1. Koşmalar Konularına Göre Dört Çeşittir:

- a. Güzelleme : İnsan, hayvan ve tabiat güzelliklerinin anlatıldığı koşmalara denir. En ünlü şairi Karacaoğlan (17.yüzyıl)'dır.
- b. "Acemi koşması, Ankara koşması, topal koşma, kesik kerem" gibi Dadaloğlu (19. yüzyıl)'dır.
- c. Taşlama: Toplumun ve insanların eksik yönlerinin ele alınarak, bunların eleştirildiği koşmalardır. Aynı konunun işlendiği şiirler Divan Edebiyatı'nda hiciv, Batı edebiyatında satir, çağdaş edebiyatta yergi olarak adlandırılır. Bu türün ünlü ozanı Seyrani (19.yüzyıl)'dır.

2.12.2. Semai

Semai, "işitilerek öğrenilen" şiir demektir. Âşık edebiyatının kimi yönlerden koşmaya benzeyen bir nazım biçimidir.

2.12.2.1. Semainin Başlıca Özellikleri Şunlardır:

8'li hece ölçüsüyle söylenir. Koşma gibi 3-6 dörtlükten oluşur. Halk şiirinde aruzla söylenmiş semailer varsa da bunlar Divan şiirine özenen kimi ozanlar tarafından söylenmiştir. Uyak düzeni koşmaya benzer. Koşmada işlenen temalar ve konular semaide de işlenir. Söyleyenleri bellidir. Semainin de güzelleme, koçaklama, taşlama,..... gibi türleri vardır.

Genellikle aşk ve doğa konusu işlenir. Kafiye düzeni ve dörtlük sayısı bakımından Koşmaya benzer; fakat semailerde 8'li hece ölçüsü kullanılır. Ayrıca semailerin kendine özgü bir de ezgisi vardır. Karacaoğlan'ın semailerini ünlüdür.

2.12.3. Varsağı

Güneydoğu Anadolu'da yaşayan Varsak boyu ozanlarınca söylenen şiirlere varsağı denilmiştir.

Çok yaygın olmayan bir nazım biçimidir, ölçüsü ve uyak düzeni semai gibidir. (8'li ölçü, abab / cccb / dddb...) özel bir ezgisi vardır.

Genellikle 3-5 dörtlükten oluşur. Dörtlük sayısı daha fazla da olabilir. Koşma ve semaide işlenen konu ve temalar varsağıda da işlenir. Müziğinde ve sözlerinde meydan okuyan, babacan, erkekçe, yiğitçe bir hava duyulur. Bu da dörtlüklerin içindeki "bre" "hey" "behey" gibi ünlemlerle sağlanır. Hayattan ve talihten şikayet üzerinde sık sık durulur. Bu türün en güzel örneklerini Karacaoğlan Vermiştir.

2.12.4. Destanı

Âşık edebiyatındaki destanı, ulusların başından geçen kahramanlık olaylarını anlatan destan (epope) ile karıştırmamalıdır. Âşık edebiyatındaki destanlar, toplumu yakından ilgilendiren savaş, ayaklanma, eşkıyalık, kıtlık, deprem, yangın gibi olaylar; toplumsal yergiler; cimrilik, dalkavukluk, mirasyedilik... gibi gülünç hayat olayları üzerinde durur.

2.12.4.1. Destanların diğer özellikleri şunlardır:

1- Duygusal öğelere hemen hiç yer verilmez.

2- 11'li ya da 8'li hece kalıbıyla söylenir. Dörtlüklerle oluşur.

3- Uyak düzeni koşmaya benzer. Konusu ve uzunluğu bakımından koşmadan ayrılır.

4- Halk şiirinin en uzun nazım biçimidir. Kimi destanlarda dörtlük sayısı yüzden fazladır. Dörtlük sayısı konunun özelliğine bağlıdır.

5- Kendine özgü bir ezgisi vardır

6- Destanın son dörtlüğünde şair mahlasını söyler.

7- Konuları bakımından destanları savaş, yangın, deprem, salgın hastalık, ünlü kişilerin yaşamları, mizahi....gibi gruplandırabiliriz.

8- Seyranî ve Âşık Ömer bu alanda ünlüdür. Kayıkçı Kul Mustafa'nın Genç Osman Destanı "en ünlüsüdür". (turkceciler.com)

2.13. Alevi – Bektaşî Topluluklarında Âşıklık Geleneği

Alevi – Bektaşî şiiri, tarihsel süreç içerisinde Anadolu ile Rumeli çevresinde dağınık biçimde yerleşmiş büyük çoğunluğu Türk soyundan gelen, Alevi – Bektaşî – Kızılbaş – Tahtacı – Rafizi – Işık – Harbendulu – Batını – Hurufî – Haydari – Caferî – Baraklı – Hüsyini – Bedreddinli – Tapduklu ve bunlar gibi isimlerle anılan heterodoks mezhep ve tarikatlara mensup toplulukların aşağı – yukarı 13. yüzyıl ile 20. yüzyıl gibi uzun bir zaman bölümünde ürettikleri tuğuy, ilahi, nefes, deme, tevriye, seyriye, miraçlama, taşlama, ağıt, nefes, deyiş, mani gibi adlar altında yazılan, söylenen şiirlerden oluşur.

Bu şiirlerin konuların, çeşitli olmakla birlikte, ağırlıklı olarak Allah – Muhammet – Ali üçlüsü ile Eh-li Beyt, On iki İmamların , kendilerine yakın ve önemli saydıkları ermiş – pir – mürşit – dede – baba'ların yaşamlarından kesitleri, onlara karşı duyulan büyük ve içten sevgiyi, Hz. Ali'nin, Hz. Hüseyin'in ve yakınlarının şehit edilmelerini ve bunlara benzer yol – yolak ve inançlarla ilgili konuları içerir. (Özmen, 1995 : .23)

Bu nefeslerde şair, Allah'la, Muhammet'le, Ali ile Ehl-i Beyt ile içli dışlıdır, sohbet eder, konuşur, dertleşir, yine bu deyişlerde, korkudan çok sevgiye dayanan derin, içten ve coşkulu bir inancın yansıması vardır. (Özmen, 1995 : .30)

Alevi – Bektaşî yazınında Arap kökenli aruz ölçüsü, yerli “hece” ölçüsü yanında, özellikle Seyyid Nesimi ile izleyicileri ve Bektaşî şairlerinin Osmanlı edebiyatına yakın duranları tarafından kullanılmıştır. Genel olarak hece ölçüsünün, onbir (5+6); sekiz (4+4); yedi (3+4) kalıpları kullanılmıştır.

Şiirler çoğu kez dördlüklerle yazılmıştır. Dördlüklerden oluşan bu şiirlere “ayet, deyiş, nutuk, nefes, deme” isimleri verilmiştir.

Hz. Ali'yi, Ehlibeyti, Oniki İmam'ı takdir eden adlarını anan şiirlere “Düvazdek İmam – Düvazman – Duvazde” denilir. Hz. Hüseyin ve Kerbelada şehit düşen yakınları için ağıt içerikli manzum”mersiye” ler yazılmıştır. Bunlarda şekil olarak çoğu kez mersiyelerin klasik şekli kullanılmıştır.

Bunun dışında Alevi – Bektaşî şiirinde, yedi heceli ve tek dördlükten oluşan maniler de yazılmıştır. (Özmen, 1995 : 35)

Alevi - Bektaşî şiiri ,belli kurallara kalıplara ve belli düşüncelere bağlı bir şiir biçimidir. Ölçüde kafiyede ayakta ,nazım biçimleri ve dilde aşık edebiyatı özelliklerini gösterir. Dünyayı Alevi- Bektaşî kültürüne göre kavrayan aşıklar şiirlerini mistik ve metafizik temele dayarlar. Günümüz aşıkları usul, adap, erkan ve öğretilen çok şiirlerinde Alevi kültürünü işlerler. Ölmeden önce ölmek, yani yaşarken nefsi öldürme düşüncesi sıklıkla işlenir. Şiirlerde insana yönelme , gönül denilen cevherde aşkı bulma düşüncesi öne çıkarılır. Aşıkların şiirlerine Alevi-Bektaşî felsefesindeki "Ruhun ölümsüzlüğü esastır, ölüm Hak'ka teslim olma, Hak'ka yürümektir. Her ne ararsan kendinde ara." düşüncesi egemendir.

Alevi - Bektaşî edebiyatı, gelenekleriyle, anlatım biçimiyle, terminolojisiyle şuh ve müstehzi edasıyla irfanı ve inancıyla orijinal bir edebiyattır. Bu özellikleriyle diğer edebiyatlardan kolaylıkla ayırt edilir. Alevi aşklar tasavvufu kendi anlayışlarına göre yorumlarlar. Şiirlerine neşve hakimdir. (Levent, 1993 : .25)

Alevi-Bektaşî aşıkları mahlas alırlarken,kendilerini divan şairlerinden ve aşık edebiyatı aşıklarından ayırmak için "Hatai", "Kamberi", "Misali",

"Virani" vb. gibi farklı aşıklık adı alırlar. Bazı aşıklar bununla da yetinmeyip mahlaslarının başına "kul","abdal", "pir","sultan"gibi belirleyici adlar almışlardır. Bazı aşıklar da mahlaslarının sonuna "sultan", "baba","dede ve benzeri adlar eklemiştir. (Zelyut, 1992 : .67-69)

Alevi-Bektaşî edebiyatının kökleri Yunus Emre'ye kadar uzanmaktadır. Fakat kuruluşu 14. yüzyılda Kaygusuz Abdal'la olmuştur.

Alevi-Bektaşî edebiyatının kökleri Yunus Emre'ye kadar uzanmaktadır. Fakat kuruluşu 14. yüzyılda Kaygusuz Abdal'la olmuştur. (Birdoğan, .420)

Alevi aşıkların yetişmelerinde Ayin-i Cemlere katılmalarının ve Alevi-Bektaşî şiir örneklerini dinleyerek ilk bilgileri almalarının rolü büyüktür. Ayin-i Cemlerin başlamasından önce "muhabbet" deyişlerinin söylendiği ya da aşıkların kendi deyişlerini okudukları bir bölüm vardır. Deyişlerin yanı sıra bu bölümde sohbetler de yapılmaktadır. Bu aşıklar kendilerine "Cem Aşıkları" adını vermektedirler. Aşıklar öğüt verme ,Alevi- Bektaşî yolunun kurallarını hatırlatma amacıyla öğütleme türünde deyişler de söylerler. Ayin-i Cemlerde ve Balım Sultan muhabbetlerinde usta malı deyişler söylerler. Onlara göre badeli aşık olmak Hak vergisi, lutuf olarak kabul edilir. Bu gelenekte aşıklara mahlasları genellikle bağlı buldukları postnişin tarafından verilir.

Aşıklar küçük yaşlarından itibaren Ayin-i Cemlere katılarak, kendileri için gerekli olan tasavvufî halk edebiyatı ve Alevi-Bektaşî kültürüyle ilgili bilgileri buradan elde ederler. Ayin-i Cemlere başlamadan önce "muhabbet" adı verilen saz eşliğinde ,eski aşıkların deyişlerinin söylendiği ve aşıkların kendi deyişlerini okudukları bir bölüm vardır. "Pir Sultan Abdal", "Nesimi", "Kul Himmet", "Sıtkı Baba","Sadık Baba", "Şah Hatai", "Kaygusuz Abdal", vb. aşıklardan usta malı deyişler okurlar. Bu bölümde deyişlerin yanı sıra sohbetler de yapılmaktadır. (Sezgin, 1998 : 32)

Alevi-Bektaşî geleneğinde saz çok önemlidir. Saza büyük bir ilgi vardır. Özellikle Ayin-i Cemlerin semah bölümünde zakirler saz çaldıkları için saz yüzyıllardır bu geleneğin vazgeçilmez bir parçası olmuştur. Aşıklar, sazı ve sözleriyle toplumun dili ve yüreğidir. Onlar toplumun yaşadığı ama dile getiremediği bir çok olayı tele döküp dillendirirler. Âşık yaşadığı toplumun sözcüsüdür.

Aleviler çoğu 11 li heceyle ,bir kısmı 7 li ya da 8 li heceyle yazılmış olan ve dörtlüklerden meydana gelen bu şiirlere "ayet, deyiş", Bektaşiler bazen "nutuk", fakat genel olarak "nefes" demektedirler. Bu edebiyatta vahdet-i vücud anlayışı geri plandadır. Çoğu zaman Allah'la içli dışlı bir üslup kullanılır. Bunun nedeni Alevi Bektaşi inancında var olan Allah'a korkudan çok sevgiyle ulaşma düşüncesi vardır. (Sezgin, 1998 : 32)

Âşık Remzâni'de bir çok yöre aşıklarından farklı olarak, kendine has bir tavrı ve üslubu olan ve genellikle de tasavvuf, Tanrı aşkı ve inanç şiirleri söylemiş bir âşıktır. Söylediği şiirler çoğunlukla kendi şiirleridir. Yukarıda kısaca belirttiğimiz gibi, Alevi – Bektaşi geleneğine mensup bir ustaya bağlı olan bir halk âşığdır.

3. ZİLE VE ZİLELİ ÂŞIKLAR

Anadolunun en eski yerleşim yerlerinden biri olan Zile, bugün ve tarihte pek çok halkozanı yetiştirmenin yanı sıra, âşıklılık geleneğinde de Zile'nin büyük bir yeri vardır. Bunun için Zile' yi tarihiyle, coğrafyasıyla ve daha bir çok yönüyle tanımak bilmek gerekiyor.

3.1. Zile'nin Coğrafyası

Tokat en büyük ilçelerinden birisi olup Türkiye'nin bulunmuş olduğu yer itibari ile kuzey yarımküresinde 40 derece 17 dk. enlem, 35 derece 97 dk. doğu boylamının geçtiği yerdir.

Doğusu aynı ilin Turhal ilçesi, kuzeyini Amasya ili ve Göynücek ilçesi, güneyinde Artova ve Sivas ile batısı Yozgat ili ve Çekerek ilçesi çevreler.

116 köy 2 nahiye 8 mezra ve 24 mahalleden meydana gelen Zile şehri denizden 710 metre yükseklikte ve 1540 km²'lik bir alanı kapsamaktadır.

Zile yer yüzü şekiller bakımında sadelik arz eder. Ancak şehrin güneyinde, doğu batı doğrultusunda uzanan Deveci Dağları yer alır ki bunlarında yüksekliği 2000 metreye yakındır. Şehrin kuzeyini ihtiyar sırtlar çevirmekle beraber arazi içerisinde tek tek yükselen tepeler vardır. Bunlar Sivriçal, Güvercinlik, Akbaba, Hüseyin Gazi ve şehir içerisinde Zile kalesidir.

Zile İç Anadolu ile Karadeniz arasında geçiş, iklimine sahip bir şehirdir. Özellikle Zile'de yazlar sıcak kurak, kışlar yağışlı ve soğuk geçer. Yağış azamileri daha azamileri daha ziyade ilkbaharın sonlarına kaymış olmakla beraber sonbahar aylarında da yağış vardır. Bu sebeple Zile'de genel olarak Karadeniz Ardı İklim Tipi görünür. Yaz ve kış aylarında önemli derecede

sıcaklık farkı olursa da, gece ile gündüz arasında ki sıcaklık farkı pek önemli değildir. Zile’de yazlar iç Anadolu’nun ki gibi ne fazla sıcak, kışları da yine İç Anadolu ve Doğu Anadolu’daki gibi çok soğuk değildir. Dolayısıyla Zile iç Anadolu ile Karadeniz bölgesi arasından bir geçiştir. Orman bakımından Zile fakir bir şehirdir. Bunu sebebi ormanları bilgisizce kesiliş ve karakeçilerin çeneleri gelmektedir. (Zile Belediyesi Resmi Sitesi)

3.2. Zile’nin Tarihi

Zile 4000 yıllık bir tarihi geçmişe sahiptir. Zile kalesinin (Anadolu’da bilinen tek dolma kaledir) Roma kumandanı Sulla tarafından yaptırılmış olması veya burada Amanos Mabedi'nin bulunması ve muhterem anlamına gelen Silla denmesinden dolayı, Zile'nin ismi zamanla Zela - Zile şeklini almış olabilir. Tarihçi Charles Texier'e göre, Strabon eserinde Zela'dan bahseder. Hüseyin Hüsamet'in Efendi'nin Amasya Tarihi'nde bu yerleşim yerinin Togait Hükümdarı Harkar Han tarafından önemli bir yer haline getirildiği, muhterem anlamına gelen Sılay adının verildiği zamanla Zela - Zile şekline dönüştüğü yazılıdır. Ali Danişment Tarihi'nde, Mirkatel Cihad'da Zile'den "Kırkiriye" diye bahsediyor.

Evliya Çelebi Seyahatnamesi'ne göre "1643" burada halı ve kilim dokumacılığının ileri gitmesinden dolayı şehrin bu adı aldığı belirtilmektedir. Kısaca; Zile isminin nereden geldiği hakkında kesin bir hüküm vermek mümkün değildir. Ancak Amasyalı Strabon’un tarihçi ve coğrafyacı olması ve Zelitis - Zela ismini eserinde kullanması, bu kelimenin çok eskiden beri kullanıldığı izlenimini vermektedir. Ayrıca, Zile'nin 29 km güney doğusundaki Maşat Höyük'de bulunan belgelerin incelenmesi sonucunda, Ord. Prof. Şevket Aziz Kansu ve aynı buluntulara dayanarak Şemsettin Günaltay, Anadolu isimli eserinde Eti Medeniyeti'nin bugünkü Zile'ye kadar yayıldığından bahsetmektedirler. Bu durumda Zile, Maşat Höyük kazılarında bulunan tabletlerden elde edilen bilgilere göre; Orta Anadolu'da başlayıp kuzey doğuda Yeşilirmak havzası boyunca sıralanmış Hitit yerleşim merkezinden biri olan “Anzılı” olmalıdır.

Zile hakkında Ninova ve Asurlular döneminin sonu ile ilgili bilgiye sahip değiliz. Yalnız Milattan Önce 548 tarihinde Anadolu, dolayısıyla Zile Pers hakimiyeti altına girmiştir. Persler Yeşilirmak havzasına çok önem verip, tarihi Kral Yolu'nu buradan geçirmişlerdir. I. Darius zamanında Anadolu'nun en büyük eyaleti olan Kapadokya ikiye bölünmüş ve Zile kuzeyindeki Pontus Kapadokyası içinde yer almıştır. Persler Zile'de kendi Tanrıları Olan Anaitis "Anahita" Anos ve Anadates'e ait bir ateş tapınağı inşa etmişlerdir.

Bu mabet çevresinde her yıl son baharda yapılan geleneksel "Sakaia" şenlikleri düzenlemeye başlanmıştır. Büyük İskender'in Pers Hükümdarı Darius'u Granikos (Biga) Çayı kenarında Milattan Önce 334 tarihinde yenmesi ile Anadolu Makedonya İmparatorluğu'nun eline, dolayısıyla ilçe de İskender'in eline geçmiştir. Büyük İskender'in Milattan Önce 323'de Babil'de ölmesi üzerine kumandanları arasında çıkan harplerde General Ornets, Kapadokya'yı haliyle de Zile'yi idaresi altına almıştır. Çıkan bir takım karışıklıklardan sonra Kapadokya bir müddet bağımsız kalmış, kısa bir süre sonra zamanın Pontus Kralı Mihridate VII. Kapadokya Kralı Arbaran VIII.'i mağlup ederek Kapadokya'yı eline geçirmiştir. (Mihridat büyük lakabı ile anılır. Çok bilgilidir. Tarihçiler bunun 22 lisan bildiğinden bahsederler).

Bu olay üzerine Kapadokyalılar Roma'dan yardım istemişlerdir. Roma'dan gelen Sulla komutasındaki kuvvetli bir ordu Mihridat'ı mağlup ederek Kapadokya'yı ele geçirmiştir. Mihridat eniştesi Diyarbakır Kralı Tifran'dan yardım istemiştir. Sulla'nın Roma'ya dönmesi, Milattan Önce 78'de ölmesi üzerine Mihridat yeniden Romalılar'a savaş açmıştır. Milattan Önce 67 yılında Amiral Triarius ile Mihridates Zile'ye 5 km uzaklıktaki Skotios "bugün Altağaç denilen mevki" civarında karşı karşıya gelirler. Ancak savaşın galibi uzun bir süre belli olmaz. Triarius'un mağlup olması ile Mihridates'in Anadolu'da başlayan ikinci hakimiyeti de uzun sürmez. Roma Kumandanı Pompeyhus "Pompeys" güçlü Mihridates'i Milattan Önce 67 tarihinde ağır bir şekilde yenerek, ordusunu tamamen yok edip, Pontus ülkesini işgal etmiştir. Mihridates bunun üzerine Milattan Önce 63 yılında intihar eder (İçtiği zehir etkisiz kaldığı için, kendisini bir askere öldürtür). Roma ile Pontus arasında yapılan ve yıllarca süren savaşlar sırasında asker ve sivil olmak üzere her iki taraftan on binlerce insanın ölmesi bölgenin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir .

Mihridates'in ölümü üzerine yerine geçen oğlu II. Pharnake "Farnas" Ro hakimiyetini kabul eder. Bir müddet sonra Kayser'le Pompeis arasında çıkan ihtilaftan istifade ederek Roma'ya karşı ayaklanır.

Çok çetin ve kanlı bir savaş olur. Sezar'ın ordusu büyük zayıflık verir ve sonuçta II. Pharnake ağır bir yenilgiye uğrar. Zafer Sezar'ındır. Sezar uzun ve yorucu bir yolculuktan sonra, 5 saat gibi kısa bir süre içerisinde elde ettiği zaferin sevincini Zile'den Roma'ya bildirir. Zile'de ilâhi törene nail olan Sezar'ın, kısa ama anlamı büyük olan bu mektubundaki "Veni - Vidi - Vici" "Geldim - Gördüm - Yendim" sözlerini silindirik mermer bir taşta yazdırır. Yakın zamana kadar Zile Kalesi'nde olduğu bilinen bu taşın, çalınması neticesinde nereye götürüldüğü bilinmemektedir.

Bizans ile İran "Sasaniler" arasında zaman zaman el değiştiren yöre sonuçta 1071 yılına kadar Bizanslıların elinde kalmıştır. İstanbul'u almak amacıyla Hicri 34 yılında "Hicri 47 yılında, Hicri 52 yılında, Hicri 97 yılında, Hicri 121 yılında, Hicri 159 yılında, Hicri 171 yılında " yola çıkan İslam Orduları Anadolu'dan geçerken, genelde Zile, Amasya ve Çorum yolunu izlemişler, geçici de olsa birçok yeri ele geçirmişlerdir. Bu arada birkaç defa müslümanların hâkimiyetine geçen Zile, bu orduların çekilmesi ile yeniden Bizanslıların eline geçmiştir.

İlçede ve çevresinde bilinen birçok yatırıların bu orduların ve Danişmentlilerin mücahit vekumandanlarına ait oldukları sanılmaktadır. İlçe 1071 yılında Melik Ahmet Danişment Gazi tarafından Bizanslılardan alınmış, bu tarihten günümüze kadar da Türk yurdu sınırları içinde kalmıştır.

Zile, Orta Karadeniz Bölgesi'nde Tokat il merkezine 67 km uzaklıkta olup, Anadolu'nun en eski yerleşim merkezlerinden biridir. Milattan Önce 50'li yıllarda yaşayan ve coğrafyanın pîri sayılan Amasyalı Strabon; bu şehrin Ninova Melikesi Semiramis tarafından Milattan Önce 1600 yıllarında kurulduğunu kaydeder. Bu tarihî kayda göre Zile'nin 3600 yıllık bir geçmişi bulunmaktadır.

Tarihi eserler içinde Zile Kalesi, kalenin doğu yönündeki kayaların oyulmasıyla yapılan ve Roma döneminden kaldığı anlaşılan tiyatro (anfityatro), kalenin kuzey doğu tarafında bulunan Kaya Mezarı, Çay Pınarı, İmam Melikiddin Türbesi, Şeyh Musa Fakih Türbesi, Ulu Cami, Elbaşı Camii, Çifte Hamam, Maşat Höyük, Namlı Hisar Kale, Anzavur Mağaraları,

Hacı Boz Köprüsü, Koç Taşı ve Kuruçay'daki Manastır Harabeleri görülmeye değer yerler arasındadır.

Zile'nin jeostratejik konumu sebebiyle, Zile'de kültürel ve siyasi bakımdan Lâtin, Rum, Pontus, Arap, Türk ve yerli halkları arasında hızlı ve canlı bir tarih yaşanmıştır. XI.yüzyıl'da Danişment daha sonra Selçuklu Türkleri'nin, bilâhare İlhanlılar'ın, Ertana Oğulları'nın ve nihayet 1355'de Kadı Burhaneddin'in eline geçen Zile, 1397'de Yıldırım Beyazıt tarafından Osmanlı topraklarına katılmıştır.

Evliya Çelebi bu yöreyi gezip gördükten sonra meşhur Seyahatname'sine şunları kaydeder "Bu havası hoş şehrin dörttarafında bahçe ve bostanlar içinde sular akar. Bu bahçelerde bülbüllerin ötüşü, insan ruhuna sefa verir. Meyveleri lezzetli olup, her tarafa hediye olarak gönderilir. Her bağında, birer köşk, havuz, fiskiyeler ve çeşitli meyveler bulunur. Halkı zevk ehlidir. Gariplere dostturlar, kin tutmaz, hile bilmez, deryadil, haluk, selim ve halim insanlardır. Herkese iyi zanda bulunurlar. İyi geçinirler. Hayırlı yapılar yaptırmaya hevesleri çoktur. Cami, saray, köşk ve imaretleri o kadar metin ve güzel olur ki, buralara girenler hayran olurlar. Şehir genişlik ve ucuzluk bir yer olup dünya yüzünde eşi yok gibidir. Yılın her zamanında halkının nimetleri boldur. Hacı Bektaş Veli'nin hayırlı ve bereketli dualarıyla bu eski tarihî şehir, Âlimler Konağı - Fazıllar Yurdu ve Şairler Yatağıdır".

Zile'nin üzüm bağları, meyve bahçeleri, özellikle pekmezi, leblebisi ve kirazı meşhurdur. Zile bağ ve bahçelerinde yetişen mahsulat ve kuru bakliyat - tahıl ürünlerinden yapılan yerel yiyecek ve içeceklerin sayısı oldukça fazladır. Beyaz pekmez, duru pekmez, salça, sucuk, pestil, bat, sarma, yaprak salamurası, çeşitli komposto ve konserve, leblebi ve kuru yemiş çeşitleri Zile'nin yemek kültürünün önemli birer parçasıdır. (Zile Belediyesi Resmi Sitesi)

3.3. Zile'nin Ekonomisi

Halk genelde tarım ve hayvancılıkla uğraşmaktadır. Vatandaşlar arasında az da olsa ticaret ve sanayi alanında uğraşanlar da bulunmaktadır. İlçede son zamanlarda, özellikle 1996 yılından sonra sanayi alanında kayda değer gelişmeler yaşanmaya başlamıştır. İlçede un ve yem sanayii, tekstil ve

sentetik sanayii, elektrik dinamoları, muhtelif sanayi makinaları, cam ve toprak sanayii, tarım âlet ve makinaları, her türlü plâstikten mamul ayakkabı, mobilyacılık, muhtelif gıda ve temizlik maddeleri alanlarında 55 küçük ve orta ölçekli işletmede üretim yapılmaktadır.

Sulanabilir arazinin az olması, sanayi yatırımının olmayışı nedeniyle bilhassa köylerden büyük kentlere, özellikle İstanbul ve Turhal'a yerleşmek üzere göçenlere ve mevsimlik işçi olarak gidenlere rastlanmaktadır.

Zile Orta Karadeniz Bölgesinin tahıl ambarı merkezi konumundadır. Üretilen tarım ürünlerinden buğday, arpa, nohut, mercimek, fiğ gibi ürünler özellikle ihraç edilmek üzere Samsun ve Mersin limanlarına gönderilmektedir. İlçemizde en fazla yetiştirilen sanayi ürünlerinden şeker pancarı komşu ilçe Turhal Şeker Fabrikasına, Yağlı tohumlar Kooperatifi tarafından alınan ayçiçeği işlenmek üzere Merzifon ve Elazığ fabrikalarına gönderilmektedir. (Zile Belediyesi Resmi Sitesi)

3.4. Zileli Âşıklar

Zengin bir halkiyat hazinesine sahip olan Anadolu'nun; halkiyatça, tarihçe zengin köşelerinden biri de ZİLE'dir. Burada sözlü yada sözsüz, maddi ya da manevi her türlü folklor görmek mümkündür. (Meral: 31)

Zile Anadolu'nun en eski kentlerinden biri olup sanat dünyasına büyük ozanlar katmıştır. Şeyh Şemseddin Sivasî adı ile ün yapan 16.yüzyılın tanınmış alim ve şairi Şemsi, Kamus-ı Alem'de adı geçen Muharrem Efendi gibi alimler bu topraklarda yetişmiştir.

Zile de yetişen pek çok âşık Anadolu'nun her tarafını dolaşmış; Çorum, Yozgat, Amasya, Sivas hatta Çankırı yörelerinde çırak âşıklar edinmiş; Seyhuni gibi adları anıtlaşan nice saz ustaları yetiştirmişlerdir. Köklü bir halk şiiri geleneği olan Zile'de yatışmış halk şiiri ustaları arasında birçok halk ozanı bulunmaktadır. Zile pekmezi ve leblebisi kadar yetiştirmiş olduğu halk ozanlarıyla da ünlüdür. Anadolu'nun hiçbir ilçesinde bu kadar çok sayıda Âşık yetişmemiştir.

Zile'de yetişmiş bilinen en eski halk ozanı 1733,1813 yılları arasında yaşamış Âşık Talibi'dir. Âşık Talibi; Fedai, Raşit, Ali ve Esat gibi âşıklara ustalık etmiş ve Fedai gibi ünlü bir aşığı yetiştirmiştir. (Yardımcı, 2011)

Zile'nin günümüze kadar tespit edile bilen Âşık ve Ozanlarını şu şekilde sıralayabiliriz.

1. Talibi
2. Fedai
3. İsmail
4. Fevzi
5. Sezai
6. Ceyhuni
7. Sıtkı
8. Remzi
9. Kemteri
10. Sermi
11. Şemsi
12. Âşık Mümin
13. Seyit Derviş
14. Raşit
15. Seferoğlu
16. Kamili
17. Âşık Fani
18. Arifi
19. Ali
20. Talat
21. Dabak Hürremmi
22. Kamil
23. Fehmi
24. Ahmet Hürremi
25. Rifat
26. Süzi
27. Vasıf
28. Hulusi
29. Lütfü
30. Sefil Edna (Remzani'nin ustası)
31. Şeh Hulusi
32. Zefil Necmi
33. Kul Yusuf
34. Sofoğlu
35. Hamdi
36. Gülem Haydar
37. Fikri
38. Sabri
39. Kâtibi
40. Nurettin Syfi
41. Büryan Ana (Kadın Âşık)
42. İbrahim
43. Recai
44. M. Tayip Serimer
45. Hüseyin Ceylan
46. İskani
47. Sadık Karadağ
48. **Remzani**
49. Yiğit
50. Seferoğlu
51. Feyzi
52. Çaker Efendi
53. Memüğün Hüseyin
54. Âşık Fani
55. Halil
56. Çabukca Salih Baba
57. Ümüs Ana
58. Gaynari
59. Ferruzi
60. Hacı Himmeti
61. Hürremmi
62. Sadık Doğanay
63. İlhami
64. Nagami
65. Perveri
66. Reşit
67. Vasıf
68. San Derviş
69. Hatün
70. Sadık
71. Sırrı Baba
72. Mevci
73. Zikriye (Kadın Âşık)
74. Gülami
75. Âşık Safti
76. Gurap Ali

(Yardımcı, 1986 – 1983)

(Meral S. ve Meral Y.

:134, 135)

4. ÂŞIK REMZÂNİ'NİN HAYATI

Asıl ismi Hacı Sadık Oytun Remzâni, 1937 yılında Tokat'ın Zile İlçesinde doğmuştur. Babasının ismi Sadık'tır. Altı kardeşin dördüncüsüdür.

Remzâni ilkokula gidememiştir. Kendi çabasıyla eski yazı ve Türkçe okuma yazmayı öğrenmiştir. Demircilikle uğraşan babasının yanında çok küçük yaştan itibaren çalışmaya başlamıştır.

Remzâni 12, 13 yaşlarında iken “anlatılanlara göre” dükkanlarına ak sakallı yaşlı bir insan gelmiş. Remzâni'ye dolu bir bade vermiş. Remzâni bunu içtikten kısa bir süre sonra baygınlık geçirmiş. Kendine geldikten birkaç gün sonra kendiliğinden şiirler okumaya başlamış. Remzani bu olaydan sonra muhabbet meclisinde aranan birisi olmuş. Sürekli şiir okumaya teşvik edilmiştir. (Kızan-Doğanay, 1987)

4.1. Mahlasını Alışı

Remzâni tapşırmasını (mahlas) ise Zile'nin ünlü halk ozanlarından olan Kemteri'nin oğlu Sefil Edna (Abuzer Doğanay, 1900 – 1966) vermiştir. Remzâni mahlasının anlamı ise;

Remiz : İşaret, başla selam verme, gözle işaret verme, simge

-an : Arapça çokluk eki

İ : Arapça'da aitlik eki

Remzani : Simgelerle ilgili, işaretlerle ilgili anlamına gelmektedir. (Kızan-Doğanay, 1987)

4.2. Saz Çalmayı Öğrenmesi

Babası Remzâni'yi Zile'nin Güblüce Köyü'ndeki Nasıf Hocanın yanına göndermiştir

Remzâni, Nasıf Hoca'nın yanında kaldığı süre içinde saz çalmayı ayı ve saz yapımını öğrenmiştir ve daha sonraları da kendi bağlamsını kendisi yapmıştır. Nasıf Hocanın yanından ayrıldıktan sonra Remzani, tekrar Sefil Edna'nın yanına dönmüştür. Sefil Ednayı ustaz (pir – öğrenci) kabul ederek ona çıraklık yapmıştır. (Kızan-Doğanay, 1987)

4.3. Âşık Remzâni'nin Sefil Edna'dan Etkilenmesi

Remzâni Sefil Edna'dan çok etkilenmiştir. Bu etkilenme onu, Sefil Edna'ya sıkı sıkıya bağlamıştır. Daha sonra bu bağlılığı devam ettirmek ve güçlendirmek için Sefil Edna'nın oğlu Ali Rıza Doğanay'la musahip kardeş (yol kardeşi) olmuşlardır.

Ustasından bahsettiği örnek dörtlükler;

Üstadımdır Sefil Edna Pazar eyledim
Aşkına düştüm gönül eyledim
Remzani hanemde mehman eyledim
Sakla cevherini kapan olmasın

Üstadımdır Sefil Edna Kemterin oğlu
Bu aşkın elinden sinamız dağlı
Remzani der başımız ol Şah'a bağlı
Görürsün halimiz muhannet dost dost (Kızan-Doğanay, 1987)

4.4. Askerliği ve Evliliği

Remzâni, vatani görevini tamamladıktan sonra eşi Zehra ile evlenmiştir. Bu evlilikten Gülizar, Hüseyin ve Nurettin isimli üç çocukları olmuştur. (Bakınız. *Ekler 2 Fotoğraflar*) (Kızan-Doğanay, 1987)

4.5. Almanya'ya Gidişi

Remzâni, bir süre oto tamirciliği, elektrik – su tesisatçılığı yaptıktan sonra Devlet Demir Yollarında usta olarak çalışmaya başlamıştır. Remzani, bu işte çalışırken boş durmamış, sürekli yeni bir şeyler öğrenmeye çalışmıştır .Bunu

günlüğünü tuttuğu defterinde bilim ve tıpla ilgili birçok konuların bulunmasından anlıyoruz.

Remzâni'nin sürekli yeni şeyler öğrenmek ve yeni yerler görmek isteğiyle dolu bir insan olması ve bu özelliğinin 1973 yılında ağır basması nedeniyle Remzani Almanya'ya gitmiştir. Daha sonra ise eşini ve çocuklarını Almanya'ya götürmüştür. Remzani, Almanya'da kaldığı süre içinde şiir çalışmalarını aksatmamıştır. Almanya'da çoğunlukla ayrılık özlem, keder, sevgiliye (Allah, Alevi – Bektaşî büyükleri) şiirler yazmıştır. (Kızan-Doğanay, 1987)

Bu şiirlerden birer dörlük;

Şu fani dünyada ben de gülmedim
Canda cenanımdan ayrı kalınca
Ağlar iken gözyaşımı silmedim
Gönül mehmanımdan ayrı kalınca

***

Yarım senden ayrılalı
Garip gönlüm hiç gülmedi
Hasretinle damla damla
Gözüm yaşı hiç durmadı

***

Gönül hasretini görmek istiyor
Ne olur Hünkar'ım kavuştur bizi
Arzumanım kaldı nur cemalında
Ne olur Hünkar'ım kavuştur bizi

***

Şu gamlı gönlümün baharı geldi
Açıldı çiçekler kokuyor gel gel
Garip bülbül goncaların dalında
Süzülüp gözyaşı akıyor gel gel (Kızan-Doğanay, 1987)

4.6. Ölümü

Remzâni; özlem, ayrılık ve keder duygularıyla Almanya'da 6 yıl yaşamıştır. Tanrı ile birlikte olma isteği 22 haziran 1979 yılında gerçekleşmiştir. Trafik kazası sonucu vefat etmiş ve Zile Asri Mezarlığına defnedilmiştir. Eşi ve çocukları yaşamlarını Almanya'da sürdürmektedirler. (Kızan-Doğanay, 1987)

4.7. Âşık Remzâni'nin Ustası Sefil Edna (Abuzer Doğanay)

Asıl Adı Abuzer Doğanay olan Sefil Edna, Âşık Kemteri'nin oğludur. Zile'nin yüce Pınar köyünde 1900 yılında doğmuştur. Bağlamanın yanı sıra keman da çalabilen bir âşıktır. Ustaları başta babası Kemteri ve Toramanlı Can Hatayî Baba'dır. Sefil Edna'nın şiirlerinin bazıları sözlü olarak dilden dile aktarıldığı için günümüze kadar gelmiştir. Ancak; yazıya aktarılmadığından dolayı, büyük bir kısmı ölümüyle beraber yok olmuştur.

Sefil Edna sadece Âşık Remzani'ye ustalık etmemiştir; Günümüzde de çok bilinen ve kabul gören bir âşığımız olan, aynı zamanda yeğeni ve damadı olan Âşık Sadık Doğanay'a da ustalık etmiştir. Sefil Edna çiftçilik ve cem ibadetlerinde zakirlik yaparak geçimini sağlamıştır. 1965 yılında kendi köyü olan Yücepınar'da vefat etmiştir. (Kızan-Doğanay, 1987)

5. SANATI VE EDEBİ KİŞİLİĞİ

Eserlerinin temelinde “inanç” ve “Bektaşilik” düşüncesi yatar. Dini bilmeyenlere, Bektaşi olup da gerekenleri yerine getirmeyenlere karşı bir soğukluğu vardır. Tasavvufi şiirlerinde ısrarla bir ustaza, bir mürşide bağlanılmasını istemektedir. Bu tür şiirlerinde “şeriat, tarikat, mârifet ve hakikat” gibi dört ana konuyu işlemektedir. Remzânî’nin şiir anlayışı bu dört konuyla sıkı sıkıya bağlıdır.

Şeriat abdesti farz oldu bize
Tarikat evine girmek görünür
Mârifet postuna çöktüm oturdum
Hakikat namazın kılmak görünür

Geniş diye bileceğimiz bir imaj hazinesi vardır. Şiirlerinde sevgi (özellikle insan ve Tanrı sevgisi) ağır basar. Sürekli sevgiliye ulaşma özlemi içindedir fakat bu sevgili Tanrı’dır, Hz. Muhammed’dir, Hz. Ali’dir. Bu kümeye giren şiirler “güzelleme” leri andırmaktadır. Özünü Hakka bağlamıştır, varlığını ona adamıştır.

Mutasavvufar gibi, Remzânî de insanın Tanrı’dan geldiğine, O’nun bir temsilcisi olduğuna ve tekrar O’na döneceğine inanır. Varlık tektir ve tek varlık Allah’tır. Diğer bütün yaratılmışlar O’nun bilinmesi içindir. Onun “Adem” denilen yokluk alemine yaratıcı nuru ile bakmasıyla bütün yaratılmışlar var olmuştur. İniş kavsi (kavs-i nüzul) denilen bu süreçte en ayrıcalıklı olan insandır. Fakat insan ne olduğunu bilmeli benliğini yok etmeli ona dönmeye çalışmalıdır. İlk aşama ise İnsan-ı Kâmil (olgun insan) olmaktır. Bunun için “nefs” denilen engeli aşmak gerekir.

İslam tasavvufunun çok genel bir biçimde özetlenen bu “vahdet-i vücud (varlığın birliği)” inancı Remzâni'nin edebi kişiliğinde etkin olmuştur. Bu yüzden Hakka ve insana büyük önem vermiştir. Dış dünya katıdır, içe dönülmeli, sınırlıdan sınırsız olan (sevgiliye, tanrıya) ulaşılmaya çalışılmalı düşüncesindedir. (Kızan-Doğanay, 1987)

Ararsan gerçeği sana çok yakın
Elinden dilinden belinden sakın
Âdem den gel hakkın sıfatın takın
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

Hiz. Muhammet'i bir bakıma “mürşid” olarak kabul eder, şiirlerinin övgüsünde O'na önemli bir yer ayırır. Ama sadece Hiz. Muhammed'i konu alan şiirleri yoktur. Hiz. Ali ise şiirlerinin bir çoğun da yer almaktadır. Sadece Hiz. Ali'yi konu alan şiirleri çoktur. Bu da Aleviliğin Hiz. Ali'ye verdiği önemle doğru orantılıdır. O, Ehl-i Beyt'tendir, Hiz. Muhammet'in ailesindedir, Hiz. Muhammet'in damadıdır, İslamiyetin yayılmasında büyük yardımı olmuştur, birinci imamdır. Alevi – Bektaşî inancında olduğu gibi Remzâni'ye göre Hiz. Ali'ye haksızlık edilmiştir.

Hiz. Ali için yazdığı şiir;

Ali'dir hem dinimde imanım
Ali'dir damarda çağlayan kanım
Ali'dir ruhumda mehmanım
Her zaman yanımda Ali'dir Ali

Ali rehberimdir Ali yolum
Ali sağımdır Ali solum
Ali aşkına Ali'ye kulum
Her zaman yanımda Ali'dir Ali (Kızan-Doğanay, 1987)

Hz. Ali kadar İmam Hasan ve İmam Hüseyin'e de yürekten bağlıdır. 2. İmam Hasan ve 3. İman Hüseyin Hz. Ali'nin oğlarıdır. Remzâni için hem grur ve umut, hemde ağıt vesilesidir. İmam Hasan'ın zehirlenmesi İmam Hüseyin'in Kербela'da şehit edilmesi sürekli acı vermektedir.

Remzâni'nin Hz. Hüseyin ve Hz. Hasan için yazdığı şiirlerden birer dörtlük;

Süregeldim yollarına yüzümü
Ver muradımız İmam Hüseyin
Bu idi maksudum didara ermek
Ver muradımız İmam Hüseyin

***

Gece gündüz hayalim zikrim
Kербelâ şahısın İmam Hüseyin
Sensin yine derdim dermanı
Şehitler gulâmı İmam Hüseyin

***

Açıldı gönüller pası
Tutalım Hüseyin yası
Verdiler bâdeyle tası
Nuş etmeye dolumuz var

***

İmam Hasan yardım eyle sen bize
Şah Hüseyin dermân ol derdimize
Ümidimiz sizdedir kalman noksanımıza
Günahkârım Günahımız bağışla

On iki İmam'a yazdığı bir dörtlük;

Tâ ezelden ikrarımız
Şah-ı merdan Ali'dedir
On iki İmam bu darımız
O da gerçek velidedir.

Üçler – Yediler ve Kırklar'a yazdığı bir dörtlük;

Zaman geldi bu aleme derildik
Âşık olduk şu cihanda görüldük
Remzaniyim Hak libası büründük
Erişip Kırklar'da dar çektik biz (Kızan-Doğanay, 1987)

Hacı Bektaş Veliye yürekte bağlıdır. Onların düşüncesiyle çoşar, onlarla düşünür, duyar ve kendisini geliştirir. Bu arada tasavvuf denince hemen akla gelen ve “Ene'l – Hak (Ben Tanrım)” diyerek tasavvufu bu iki sözcükle anlatmayı başaran ne yazık ki dara çekilen (asılan) Hallac - ı Mansur'u unutmamıştır.

Hacı Bektaş-ı Veli'ye yazdığı bir dörtlük;

Horasan erleri gerçekler piri
Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli'm gel yetiş
Cümle evliyalar bir deste gülü
Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli'm gel yetiş

Hallac – ı Mansur'u anlatan dörtlüğü;

Hüseyin'in derdini kabul eyledik
Arı gibi bir kovanda inledik
Remzâni dünyada asla gülmedik
“Ene'l – Hak” diye Mansur'u daraladık biz

Ayrıca Hacı Bektaş-ı Veli soyundan gelen Kuzu Baba'nın oğlu Sefa'ya (Sefa Ulusoy) duyduğu sevgi ve saygıyı şöyle anlatmıştır;

Kapında miskindir Remzani kulun
Hak'tır biat ettim hem doğru yolun
Muharrem Sefa'dır o gizli sırrım
Verdin muradımız elhamdülillah

Lirik şiirlerinde genel beşeri öğeleri görmek mümkündür. Özlem, ayrılık, keder, sitem, kavuşma v.b. Bu tür şiirlerinin önemli bir kısmı “insan” ve “aşk”la ilgilidir. “insan” güçlüdür, yücedir. Ama kibirlenmesi, bencilleşmesi, gafil davranması Remzâni'ye göre doğru değildir.

Bu konuyla ilgili yazdığı bir dörtlükte şöyle der;

Gafil gezme bu cihanda kör gibi
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol
Zahirinde görünürsün var gibi
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

Âşık Remzâni, insanlara yakıştırmadığı gurur, kin ve kötülüğün yerini dostluk, kardeşlik ve sevginin alması gerektiğini şu dörtlükte anlatmıştır;

Gelin dostlar bir olalım
Birlik makamı kuralım
Kadim ikrarda duralım
Gelin dostlar bir olalım

Âşık Remzâni de beşeri aşk yanında Tanrı, Ehli Beyt ve diğer din, Alevi – Bektaşî inancı büyüklerine karşı duyulan aşk olarak iki ana çerçevede karşımıza çıkar. Ama her ikisi de sık sık birbiri içerisine girer.

Seyran-ı âlemde bir güzel gördüm
Açmış goncaları gülleri güzel
Mah yüzünde çifte benler düzölmüş
Siyahdır Zölfünün telleri güzel

***

Bir güzelin aşıkıyım ey canlar
Şu garip halimi sormaz insafsız
Gece gündüz zâri zâri inlerken
Şu kanlı yaşımı silmez insafsız

***

Eğer Hakk'a âşık olayım dersen
Sırrı sır eyle sırlan ey kardeş
Ali'nin sırrına ereyim dersen
Sırrı sır eyle sırlan ey kardeş

Doğa, Remzâni'nin şiirlerinde ön plana çıkamamıştır. İnancıyla karışık olarak süsler sadece. Şiirlerinde en az yer verdiği konu doğadır.

İkrar yaylasında koyun güderdim
Boludu kaymağı sütü yaylanın
Şifalı suyu tatlı ekmeği
Şan verir dillere adı yaylanın

Lale sümböl çiçekler açılır
Kokusu her yana saçılır
Zemzem gibi soğuk suyu içilir
Yaşar havası tadı yaylanın

Ayrılık ve bunun sonucu oluşan “özlem” için için her şiirinde duyurur kendini. Sevgiliye (Allah'a, din ve Alevi – Bektaşî geleneği büyüklerine)

kavuşma isteği inancı doğrultusunda artar ve şiirlerinin bir kısmının ana temasını oluşturur.

Hakka giden hacılardan
Tat alır acılardan
Yol süren yolculardan
Sorarım yarım seni

Sinem yare açan gülden
Dertli dertli öten dilden
Gece gündüz esen yelden
Sorarım yarım seni

***

Diyarı gurbette gam çekme sazım
Badişah'ı özleyen diller ağlasın
Dertli sinam efkarlanıp çoşunca
Aşkınla çırpınan teller ağlasın

Gamlı perdelerin perişan oldu
Hasretini çeken dostlar ne oldu
Remzâni aşkıyla bak neler oldu
Arısız kovanda ballar ağlasın

Toplum, yaşam ve ölüm onun kavgasının uzak yansımalarıdır. Toplum konusundaki idealistliği birdenbire gerçeğin katılığına karşı vermektedir bazen. Ölüm kaçınılmaz bir sondur, daha doğrusu başlangıçtır.

Temelde çöşkün bir sevgi ve gerçek şairlere özgü duygu zenginliği, imaj ve derinliği vardır. Son derece basit görünen sözcükler onun mısralarında yepyeni boyutlara ulaşmaktadır sık sık. Gerek dini tasavvufi, gerek lirik, gerekse didaktik ve satirik tüm şiirlerin tasavvuf, Tanrı ve insan sevgisi, Alevi – Bektaşî halk şiirine ve töresine uygun motifler ve öğeler sinmiştir.

İkinci plândaki motif, konu ve geleneksel unsurlar bu temel üzerindedir. Bu bakımdan bütün şiirleri birbiriyle bağlantılıdır. (Kızan-Doğanay, 1987)

5.1. Âşık Remzânî'nin Özdeyişleri

- Aşk, kalbimizin saygısız misafiridir.Bize sormadan gelir, sormadan gider.
- Âşık, maşukunun acı sözüyle cilâlanır.Çünkü, kASFeti onunla giderir.
- Âşık, maşukunu gördüğü anda gözü açılır; kapanmaz.Çünkü, gönül kâbesini tavâfedenlerle, toprak kâbesini tâvaf edenlerin arasında çok fark vardır.
- Aşkla yorulan yüzü hiçbir ayna çirkin göstermez.
- Hakiki âşık cânânlarından ayrı olduğu için yetim sayılır.Onun da kârı ağlamaktır.
- Yâ Rab, kendimi kendime tanıt! Kendimi kendimde buldur, siretimi suretimden ayırma!
- Yâ Rab, aşkın şarabından bir katre içir ki sabahleyin kalktığım vakit ettiğim duamı kabul edesin!Aşkla, muhabetle olan dua red olunmaz.Çünkü aşk kâbesinin zezemi göz yaşıdır.Göz yaşından gayrı hatrımı soran yoktur.
- Goncanın yanında diken olması, onu dürtüp gül etmesine sebep olur.
- Allah, ferah kalpleri sevmez; mahzun kalpleri sever. Sana her ferah veren şey, seni Hak'tam alı koyar.
- Belâ ve kederli zamanında ve her işinde gönlünü sıkma, nefsini sabır ile cilala! Bu işin bundan başka ilacı yoktur.Bilirsin ki felekte şafaksız sabah olmaz. Onun için alnı açık âdemin derunun pinhân olur.
- Gönül cevherini padişahların hazinesinde arama, bulamazsın.Bu inci ancak dervişlerin sinesindeki sedefte bulunur.
- Bahr-i aşkın girdabında çok sâiller vardır. Ümitsizliğe kapılma! Allah için sağlayan çok güler; dünya için ağlayan sonra çok ağlar.
- Âlemde çirkinlik görme! Zira senin çirkin gördüğün, çirkinlik değildir. O, bir cemâlin kemâlini bildirdiği apayrı bir güzelliğidir.
- Taştaki yazıyı azıcık bir himmetle silmek mümkündür; fakat alındaki yazıları silmek mümkün değildir.Onun için sakın Hakk'ın kudretiyle boy ölçüşmeye kalkma!

- Abdestinin hiçbir g nahtan bozulmamasını istersen, aşk meyhanesinin toprağından teyemmüm et!
- Kalbinin her atıŐında ecel davulunun sesi olduğunu bil! Harun gibi servet gibi servet toplasan, Őettat gibi Cennet yapsan, Firavun gibi rububiyet davası aŐsan neticede boyunun aldığı kadar toprakta yatacaksın.
- Hakikatte en büyük Şey aile ıŐıđıdır.
- Ey hakikat yolcusu! Kalp gözünden perdeyi sıyırmak istersen Allah'sız lezzetleri terk et! Sabrın her yerde iyi olduğunu bil! Lakin ma'Őukundan uzak düşünce, sabrın çok fena olduğunu da bil de sabırsızlık yolunu tut!
- Kendi kitabını okumadan başka kitabı okumuŐsan, ibadet zevki duyamazsın.İbadet zevki duyan  deme bir avuç toprak secc de olur.
- En kuvvetli kapıların kilidi, hakiki derviŐin “ ah ah” anahtarlarıyla aÇılır.
- BeŐeriyetin zindanından  ık, gönül tahtına sultan ol! Bastığın toprak kimbilir hangi güzelin gözbebeğidir.
- Rıza g listanında teslim kokusu kokla!
- Ey gafil; Biz, boŐaltıp temizlediğimiz kalp kadehimizde y arin akseden cem lini görüyoruz. Senin bizim daima içtiğimiz Őarabın tadından ne haberin olacak?
- Ey gafil; Kur'an'dan sen ne sorarsın? Bizim sıfat-ı sure-yi aynımızdır Kur'an'ımız.
- Ey sofu! Bizim kalbimiz Rahman parmakları arasında olduğundan halimizi tenkit etme! Biz Hakk'ın eŐiđini kirpiklerimizle s p rd ğ m zden gözlerimizin sürmesi başka türlüdür.Bizim kırık kalbimizin zayıflığına bakma! O, çok kafesler kırmıŐtır. (Kızan-Doğanay, 1987)

6. ŞİİRLERİNİN EDEBİ YÖNDEN İNCELENMESİ

Âşık Remzâni, şiirlerinde yaşadığı ve etkilendiği olayları şiirleri ile anlatmıştır.

Şiirlerinde;

- Tasavvufi Konular
- Sitem, dert ve şikayet
- Aşk hasreti
- Acı ve üzüntü
- Ustaya bağlılık
- Gerçek dostu ulaşmak

gibi konular işlenmiştir. (Kızan-Doğanay, 1987)

6.1. Üslup

Âşık Remzâni herhangi bir sözcüğü hem yalın anlamıyla, hem de değişik anlamlarıyla uygun bir biçimde bütünleştirip bir şiir için gerekli ritmi tutturabilmiştir. Üslubu içten, duyarlı ve akıcıdır. Yapmacılığa ve süse kaçmaz. Uygun armoni, imaj ve içerik üçgeni içinde iç ve dış dünya arasındaki tezatları göstererek okuyucunun, dinleyicinin özeleştirii yapmasına izin veren bir akıcılık yaratmıştır. ”Hakikat şehri, ustaz pazarı, pazar eylemek, aşk pazarı, ikrar yaylası, kırk şehir “ ve bunlar gibi mecazları uygun yerlerde sık sık kullanması da onun üslubundaki başarısının bir göstergesi sayılabılır.

Bazı şiiirlerinin her mısrasına sevdiği kişilerin adlarının baş harfiyle başlamıştır.

Mustafa'dır mihracta gezer
Ali'dir ervahlar yazar
Büyük nimettir katarı düzer
Ervahlar bir olup geldiği zaman

Mihrabdır onda Hakk'ı görürüz
Arafat'da canlar kurban veririz
Zikrimizde kadim ikrar dururuz
Ervahlar bir olup geldiği zaman

Nihandadır nihanda gezer
Hakikatte engürler ezer
Zahirdir gerçek nefesler düzer
Ervahlar bir olup geldiği zaman

Sefa uludur dostlar dileği
Mikail'dir cennet meleşi
Remzani hakirem aşkın eleği
Ervahlar nur olup geldiği zaman

Bir şiiirinide de eski alfabemizin harfleri ile başlayan mısralar kurarak yazmıştır.

Elif ismin zikreylerim her zaman
Be binamızı kurdu bir zaman
Te ile Se'de buldum ben iman
Bugün muradıma erdim erenler

Cim cemalımızı bize bildir
Ha ile Hı'dan erkan sordurdu
Dal Zel'e uğradı murat aldırıldı
Bu gün muradıma erdim erenler

Rı Ze üstünden ayrılmaz oldu
Sin'de Şın'da ışığımız bir tamam oldu
Sat da Dat üstünde muradım buldu
Bu gün muradıma erdim erenler

Tı ile Zı'da zihnim açıldı
Ayn'la Gayn'da rahmet saçıldı
Fe üstünde ab-ı Kevser içildi
Bu gün muradıma erdim erenler

Kaf da Kur'an'mış bildim ezeli
Kef'de lam'da buldum aynı güzeli
Mim'de Num üstünde bulundu Ali
Bu gün muradıma erdim erenler

Vav'da vakitler bir tamam oldu
He'de apdest namazım kıldı
Remzani dermanın hem Ye'de buldu
Şükür muradıma erdim erenler

6.2. Dil

Yöresel ağız (şive) özelliklerini çok kullanmıştır. Bu kelimelerden bazıları şunlardır;

Melhem (merhem), uzaltıp (uzatıp), noksana kalmak (kusura bakmak), misgin (miskin), mehman (mihman, konuk), Ezrail (Azrail), hayal mayal (hayal meyal), gütret (kudret), duzak (tuzak), helbet (elbet), gine (gene, yine), bulaman (bulamazsın), eyi (iyi), kahir (kahır), meleyke (melaike), değılem (değılim), men (ben), domurcak (tomurcuk), arayın (arasını), mehtac

(muhtaç), boludu (bol idi), sokah (sokak), verirem (veririm, veriyorum), zahmeri (zemheri), kitli (kilitli), evrah (ervah, ruhlar), sina (sine) v.b.

Alevi-Bektaşî geleneğine ait sözcük ve deyimleri sık sık bunlarla ilgili mecazlarla yoğurarak bize sunmuştur. Dili sade, söz dizimi akıcıdır. Seçtiği sözcüklerin kullanımında halk dilinin çıplaklığı, sıcaklığı, akıcılığı gözlemlenmektedir.

Arapça – Farsça özellikle dini tasavvuf şiirlerinde baskındır. Bu özelliğiyle bir bakıma Tekke Edebiyatı şairlerinin medrese çevresinde yetişenlerinin etkisinde gibidir. Ama bu bir bakıma kaçınılmazdır, çünkü; İslam kültürünün, tasavvufun, din, mezhep ve tarikatın dilimizde büyük etkileri olmuştur. Herşeye rağmen kullandığı yabancı sözcüklerin çoğu halkça bilinmektedir.

6.3. Vezin

Halk şiirinin klasik vezni olan hece veznini kullanmıştır. Şiirlerinin tümü dörlükler halindedir. 4+4=8, 4+4+3=11, 6+5=11'liheceleri kullanmıştır.

6.4. Kafiye

Çoğunlukla abab-cccb-dddb ve aaab-cccb-dddb şeklindedir. Tam ve yarım kafiyeler kullanmıştır. Kafiye bulmakta zorlanmamış olduğu şiirlerindeki akıcılıktan anlaşılmaktadır.

6.5. Âşık Remzânî'nin Şiirleri

Ailesinden ve yakın dostlarından aldığım bilgiler doğrultusunda Âşık Remzani'nin 113 şiiri bulunmaktadır.

Bu şiirlerinden bazıları ;

Nice yıllar şu cihanı dolaştım)
Kendimden aşağı kul bulamadım
Derdimin içinde bir derde düştüm
Efkârım dağıtmaya dil bulamadım

Anlatsam halimi kaçarlar dışa
Hiç demez ki emeğim gidiyor boşa
Gel sitem eyleme yaralı kuşa
Yaramı sarmaya el bulamadım

Anladım bu yârem sarılmaz oldu
Bu ruha bu kafes örülmez oldu
Çok baktım bir dost görünmez oldu
Aynı kokusundan gül bulamadım

Aşkıymış âşığın didarı bildim
Nice dertlilerin içine girdim
Kendi ilacımı kendime buldum
Enel'siz Mansur'a dâr bulamadım

Derdi olan dertli hâlini bilir
Mecnun ah çekmezse Leyla mı gelir
Remzani aşkıyla makamın bulur
Şahsız kovanda bal bulamadım

***

Âşık oldum aşka düştüm
Hiç gülmedim hiç gülmedim
Nice geldim nice geçtim
Hiç gülmedim hiç gülmedim

Âşıkların böyle derdi
Ümitlerim yere serdi
Çekilmeyen bir dert verdi
Hiç gülmedim hiç gülmedim

Gurbet ele attı bizi
Bir kuş gibi yuttu bizi
Sağa sola sattı bizi
Hiç gülmedim hiç gülmedim

Mansur gibi çıksam dara
Eyüp gibi sinem yara
Gece gündüz âh-u zara
Hiç gülmedim hiç gülmedim

Gönül bağım soldu geçti
Güllerini yoldu geçti
Remzâni der ömrüm geçti
Hiç gülmedim hiç gülmedim

***

Şu fani dünyada bende gülmedim
Canda cenânımdan ayrı kalınca
Ağlar iken göz yaşımı silmedim
Gönül mehmanımdan ayrı kalınca

Elif katım dala döndü büküldü
Ah ettikçe ömürçüğüm söküldü
Genç yaşımda gazellerim döküldü
Bende nazlı dosttan ayrı kalınca

Şu geçen günlerim gam ile geçti
Ayrılık sinemde yaralar açtı
Şu ellerin taşı sel gibi çoştı
Canda Cenânın da ayrı kalınca

Sinem yaralıdır tabibi özler
Yanıyor bu gözüm hep seni gözler
Cenânım gelmezse ötmez bu sazlar
Remzani yarinden ayrı kalınca

***

Bütün derdin bende kaldı
Ah çektikçe sinem yandı
Şu gurbette gönlüm soldu
Böyle zulüm hiç olmadı

Esen yeller söyler bana
Nurun görem kana kana
Bir ah çektim tatlı cana
Ölüm geldi hiç bulmadı

Remzâni dertlerin bitmez
Kovsan da kapıdan gitmez
Solun gülde bülbül ötmez
Garip halim hiç gülmedi

***

Gecenin Leyla'sı seherin vakti
Mecnunum çöllerde yar diye diye
Nice yıldır böyle yanar tüterim
Derdime bir derman ver diye diye

Şu ıssız geceler dost oldu bana
Kumlu kuru çöller post oldu bana
Bu dert hepsinden üst oldu bana
Bu çölde Leyla'mız var diye diye

Yaktın ateşine dönderdin küle
Dost bizi düşürdün dillerden dile
Attın gurbete hem verdin çile
Sen de bu halleri gör diye diye

Aşkın pazarında dertler satılır
Nice canlar gelir derde katılır
Erenler katarına katılır
Gel de bir ikrarda dur diye diye

Remzani der didâra ereyim
Dost cemâlin o meydanda göreyim
Bu şirin canımı ona vereyim
Hünkâr'a halimi sor diye diye

***

Mü'min müslim böyle ikrar güdelim
Cân-u dilden Hak yoluna gidelim
Gelin yolculara dua edelim
Dostlar dua ile gönderin bizi

Ali kardeş Hızır yoldaşımız olsun
Bu hasretlikle çilemiz dolsun
Gönlümüz hep birden şâdıman olsun
Dostlar dua ile gönderin bizi

Noksanımız çoktur kabul eyleyin
Bize hakkınızı helâl eyleyin
Gariptir Remzani selam söyleyin
Dostlar dua ile gönderin bizi

***

Ayrılık günleri erişti bize
Dostlar hakkınızı helâl eyleyin
Gurbetin dertleri çok yara açtı
Canlar hakkınızı helâl eyleyin

şu gamlı gönlümüz açılmaz oldu
Felek bir geçit kurdu geçilmez oldu
Ayrılık zehirmiş içilmez oldu
Dostlar hakkınızı helâl eyleyin

***

Çetin olur şu gurbetin zulümü
Hünkârım uğratma sarpa yolumu
Sahipsizim gurbette koyma ölümü
Ne olur Sultan'ım kavuştur bizi

Bu aşkıyı bilmezlere sezdirme
Pirsizlere düğümümü çözdürme
Dostlardan ayırıp yabanlarda gezdirme
Ne olur Hünkârım kavuştur bizi

Remzani hâkirem turâbdır başım
Durmadan akıyor gözümde yaşım
Doğdu nurunuz kalbime güneşin
Ne olur Hünkârım kavuştur bizi

***

Gine bir ateş düştü serime
Hünâr Hacı Bektaş Sefâ gel yetiş
Özlemimiz çoktur nazlı pirime
Hünâr Hacı Bektaş Sefâ gel yetiş

Şu dertli sinemin gitmez yâresi
Yine sizden olur bunun çaresi
Günlerimiz yaşlıdır giyer kâresi
Hünâr Hacı Bektaş Sefâ gel yetiş

Sevda-yı aşkından gülmüyor yüzüm
Derya-yı Rahman'dan çağlıyor gözüm
Haksın leblerimden tükenmez sözün
Hünâr Hacı Bektaş Sefâ gel yetiş

Remzani derdinle figana düştü
Cemâlin görünce sinemiz pişti
Dilinden dem verir bâdeler coştı
Hünâr Hacı Bektaş Sefâ gel yetiş

***

Şu gamlı gönlümün baharı geldi
Açıldı çiçekler kokuyor gel gel
Garip bülbül goncaların dalında
Süzülüp gözyaşı akıyor gel gel

Yâr hasretinden bitmez oldu bu çile
Bizi de düşürdü dillerden dile
Anlamaz derdimden ne deyim ele
Gözümüz yoluna bakıyor gel gel

Durulmuyor bu hasretlik derdinden
Ulaşılmaz yalan dünya ardından
Nice Süleymanlar göçtü yurdundan
Gerçekler böyle okuyor gel gel

Gönlüm bir dost pazarım oldu
Kiramen Kâtibin yazarım oldu
Gördüm badişahım nazarım oldu
Bu derdim aşkı yakıyor gel gel

İlm-i ledün deryasına gireyim
Bahrilerin katına ereyim
Remzani der gel pazara göreyim
Gitgide ömrüm çöküyor gel gel

***

Cennette Cenânım lü'lü gevherim
Bekletme sultanım eğlenme tez gel
Sensin Mevlâ'dan bütün dileğim
Bekletme cenânım tez gel

Hasretinden gecelerim dar oldu
Bülbül gibi şu günlerim zâr oldu
Sizlerden ayrılmak bize zor oldu
Gönülden mahmanım eğlenme tez gel

Bahar geldi bülbüllerin ötmüyor
Gönlümüzde hasretliğin bitmiyor
Yâr ateşin alevlendi tütüyor
Canda cenânım eğlenme tez geldi

Bunca muhiplerin gözü yollarda
Hayaliniz söyleniyor bütün dillerde
Eğlenip de kalmayasın bellerde
Kırklar'da sultanım eğlenme tez gel

Erenlerin gerçek izi sendedir
Garip Remzani'nin gözü sendedir
Kerbelâ Şâhî'nin sözü sendedir
Divânda şefâatim eğlenme tez gel

***

Yine yârden bana bir nâme geldi
Garip garip söyler dilleri dertli
Gamlı günlerimiz gitmiyor her dem
Açılmaz bahçede gülleri dertli

Gözyaşı ile yazılıyor bu yazı
Gönlümden gitmez gurbette sızı
Bu hasretliğin tükenmez baharı yazı
Ayrılık acıdır yolları dertli

İkrarımız birdir dost otağında
Hak bizi bırakma dertli çağında
Koklayım güllerin gel kucağında
Boynuma sarıldı kolları dertli

Aşkından gözlerim durmadan ağlar
Zârımdan inler taş ile dağlar
Güz oldu artık açmıyor bağlar
Soluyor petekte ballarım dertli

Remzâni derdiyle feryâda düştü
Bu aşkın elinden şu sinem pişti
Nice yıllar böyle ömrümüz geçti
Bu derde düşenin halleri dertli

***

Ey benim deli divane gönlüm
Nedir bu çektiğim yarin elinden
Bülbül gibi âh-ü feryâd ederken
Durdu didelerim zârın elinden

Ayrılık hasretiyle dolmaz bu çile
Yazmakla bitmez gelmiyor dile
Mecnun da âh ile düştü bu çöle
Mansur da kurtulamadı darın elinden

Şu sinemden gitmez oldu yâreler
Dostun bu halleri beni pâreler
Bir derde düştüm ki olmaz çareler
Âşık da ah eder korun elinden

Aşka düşen gülmez derler cihanda
Nice dostlar mehman oldu bu handa
Çok oyunlar gördüm ulu Süphân'da
Derilmez güller hârın elinden

Yeşermedim ol bahçede dal gibi
Kırıldı kollarım kaldım sal gibi
Remzani de geldi geçti yel gibi
Ehl-i Beyt de kurtulmadı zorun elinden

***

Gece gündüz âh-ü figân ederim
Bakmadın halime muhannet dost
Sensiz bu cihani görmez gözlerim
Sormazsın hatırım muhannet dost

Geçer karşıma gülerdin bana
Nicelerini gark eyledin tufana
En sonunda kalsın bu dünya sana
Verdin bu zulülmü muhannet dost

Âdemi balçıktan getiren sensin
Nice yıllar kürede yatıran sensin
Firavunu deryaya batıran sensin
Kapadın yolları muhannet dost

Gerçek gider gerçek yolunu izler
Dertliler ah edip tabibin gözler
Şu üstümden geçen baharlar yazlar
Soldurdun gülümü muhannet dost

Ustadım Sefil Edna Kemter'in oğlu
Bu aşkın elinden sinemiz dağlı
Remzani başımız ol Şah'a bağlı
Görürsün halimiz muhannet dost

***

Kahırlı kahırlı sitem eylersen
Gelip şu halimi sorma bir daha
Eğilip önüne niyaza gelsem
Uzatıp elini verme bir daha

Bin bir türlü cefalara bürünsem
Mecnun gibi nice çöller sürünsem
Leyla diye kapınıza gelirim
Bakıp şu halimi sorma bir daha

Gönül bağım viran oldu bitmiyor
Dallarında artık bülbül ötmüyor
Yerem çok derindir sargı tutmuyor
Uzatıp elini sarma bir daha

Barınacak bir köşesi kalmasa
Derdim çoktur Lokman gelip bulmasa
Şu dünyada sevgililer kalmasa
Gelip de hatrımı sorma bir daha

Çoşkun sular gibi çağlayıp akarsın
Hatır gönül demez yıkarsın
Mağrurluk kusur süsü takarsın
Riyayla yanıma gelme bir daha

Remzani der muhannet suyundan içme
Altun köprüsü olsa üstünden geçme
Ölsem de kefenim gelip sen biçme
Şu soluk yüzümü görme bir daha

***

Arla namus şişesini
Kıra bilersen gel gel
Bu bir gizli can kafesi
Örebilersen gel gel

Hak yolunu görmek dile
Böyle fırsat geçmez ele
Mecnun gibi sende çöle
Girebilersen gel gel

Œu aleme gafil bakma
Gel kendini nâra yakma
Mansur geldi Ene'l – Hak'la
Gelebilirsen gel gel

Nice başlar gitti çölde
Yalın kılıç döner elde
Hak yoluna kanlı göle
Dalabilirsen gel gel

Cehennemın nârı bizde
Söndürecek vârı bizde
Remzani'nin yarı bizde
Sarabilirsen gel gel

***

Gönül sen bu gidiŒle Hakk'ı bulaman
Hakk'a yarayacak hal olmayınca
Sen kendi aklınla dostu bulaman
Bir ustaz kâmilden el olmayınca

Zamanın öldürüp boŒa yorulma
Yalan dünya ateŒine kavrulma
Riyakarlar harmanında savrulma
Hakikat Œehrinin yeli olmayınca

Ömür gelir geçer bitmez hayalet
Gaipte arama bulunmaz Cennet
Her sular içilmez badeye niyet
AŒkın kadehinden dolu olmayınca

Remzâni aldanma bakıp huyuna
Dikkat et kandırılar girme oyuna
Her gerçeğim diyenin bakma soyluna
Hünkâr Hacı Bektaş Veli olmayınca

***

Aşkın gizli kapısın
Açabilirsen gel beri
Türlü libas kumaşını
Biçe bilirsen gel beri

Bu gördüğün Hakk'ın yolu
Nurla dolu sağı solu
Sabır nefsin doğru yolu
Geçebilirsen gel beri

Başımızda tacımız var
Âdemden mihracımız var
Güruhlarda Naci'miz var
Seçebilirsen gel beri

Lü'l ü l mercan akar gözden
Çağrışırız hep bir özden
Kırklar'ın geçtiği izden
Geçebilirsen gel beri

Muhammet'le Ali bizde
Hacı Bektaş Veli bizde
Remzani der dolu bizde
İçebilirsen gel beri

***

Vücutun şehrinin yolun ararsan
Üstad-ı kâmile sor da anla gel
Hakikat bahrinin çölün sorarsan
Mecnun ol Leyla'yı gör de öyle gel

Üç gözlü çeşmeden suları akar
Derindir gözesi çok tatlı çıkar
Herkesler içemez ağzını yakar
Bunu bir ariften sor da öyle gel

Kırk makamı vardır birleşir yolu
Orada içilir badeyle dolu
Onların başıdır Muhammet Ali
Canını cenana ver de öyle gel

Bir başı vardır yedi de gözü
Deryada gezerler bulamaz izi
Cebrail Muhammet'e dedi bu sözü
Nefsine bir duzak kur da öyle gel

Remzani der bu meydanda ölürüz
Şirin canımızı dosta veririz
Lahmike lahmi demin görürüz
Var ölmeden evvel öl de öyle gel

***

Gafil gezme bu cihanda kör gibi
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol
Zahirinde görünürsün var gibi
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

Hayal mayal ile bulaman yari
Gel kendinden şüphe etme sen bâri
Yönün dön âdeme Hakk'ın cemâli
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

Kible duvar değil âdemdir canım
Kalbimde her zaman odur mehmanım
Damarda ilikte ruhumda kanım
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

Ararsan gerçeği sana çok yakın
Elinden dilinden belinden sakın
Âdemden gel Hakk'ın sıfatın takın
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

Çok zamanım geçti boşa yoruldum
Bir üstaz kâmil'de gerçeği buldum
Ârifler nutkuyla Remzani oldum
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol (Kızan-Doğanay, 1987)

7. ÂŞIK REMZÂNÎ'NİN YAYINLANMAMIŞ ON ESERİNİN NOTALARI VE MÜZİKAL ANALİZLERİ

Âşık Remzânî'nin derlenen bu eserleri kendi ailesi ve yakın çevresinden elde edilen ve ev muhabbetlerinde kayıt edilen kasetlerden, notaya alınıp derlenmiştir.

Halk Müziğinde genellikle notaya alınan eserler, La karar yazıldığından dolayı bu çalışmada ki eserler de bu kural çerçevesinde notaya alınıp müzikal analizleri yapılmıştır.

Yapılan araştırmalarda Âşık Remzânî'nin TRT arşivinde, derlenmiş veya notaya alınmış herhangi bir eserinin kaydı bulunmamaktadır. Hazırlamış olduğumuz bu tezin resmi olarak yapılan ilk çalışmadır diye biliriz.

7.1. Eeserlerin Analizinde Kullanılan Sembollerin İfadeleri

A : Saz Bölmesini,

B : Söz Bölmesini,

1. , 2. : Saz ve Söz Bölmesi Cümlesini,

X, Y : Saz Bölmesi Cümleciğini,

X¹, Y¹ : Saz Bölmesi Cümleciğinin benzerlerini,

Z, W, : Söz Bölmesi Cümleciğini,

a, b, c, ...v.b. (küçük harflerin tümü) : Eserin genelindeki motifleri,

a¹, b¹, c¹....v.b.(üstlü küçük harflerin tümü) : Eserin genelindeki aynı harflerdeki motiflerin benzerlerini,
ifade ederler.

7.2. Gönül Sen Bu Gidişle Hakkı Bulaman Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$A=[1.X(a+b+a^1+b+c+d+e)+Y(f+g+d^1+e^1+h)]$$

$$B=[1.Z(a^2+b^1+i+d^2+e^2)+W(f^1+i^1+d^2+e^2+h^1)]$$

Âşık Remzânî bu eseri 90=♩ Metronom hızında, Bağlamada (La, Re, Sol), Re karar pozisyonunda Fa# tonunda çalıp söylemiştir.

Eser Saz Bölmesi ve Söz Bölmesi olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Saz Bölmesini (A), Söz Bölmesini (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Saz Bölmesi (A); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısıyla simgelenmiştir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir

X Cümleciği (a, b, a¹, b, c, d, e) motiflerinden, Y Cümleciği (f, g, d¹, e¹, h) motiflerinden oluşmaktadır.

Söz Bölmesi (B); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısı ile ifade edilmektedir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak Z ve W simgeleri ile ifade edilmektedir.

Z cümleciği (a², b¹, i, d², e²) motiflerinden, W Cümleciği (f¹, i¹, d², e², h¹) motiflerinden oluşmaktadır.

“GÖNÜL SEN BU GİDİŞLE HAKKI BULAMAN”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

♩ =90

Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
17.05.2012

Notaya alan
Cevahir KARACA

A 1.
X

a b a¹

b c d

e f g

d¹ e¹ h

B 1.

Z

a² b¹

Gö nül sen bu gi diş_ le yar_ yar_ hak kı bu_ la_ ma_ n

i d² e²

Hak ka ya rı ya ca_ k ha lol ma yı n ca_ ha lol ma ym ca

W

f¹

i¹ f¹

Sen ken di ak lı n la dos tu_ bu_ la ma_ n

d² e² h¹

Bir us ta ka mil de_ n el ol ma ym ca_

7.2.1. : Gönül Sen Bu Gidişle Hakkı Bulaman Adlı Eserin Notası

-1-

Gönül sen bu gidişle yar hakkı bulaman
Hakka yayacak hal olmayınca hal olmayınca
Sen kendi aklınla dostu bulaman
Bir ustaz kâmilden el olmayınca

-2-

Zamanın öldürüp boşa yorulma
Yalan dünya ateşine kavrulma
Riyakârlar harmanında savrulma
Hakikat şehrinin yeli olmayınca

-3-

Ömür gelir geçer bitmez hayale
Gaipte arama bulunmaz cennet
Her sular içilmez badeye niyet
Aşkın kadehinden dolu olmayınca

-4-

Gel gezme yabanda yolunu çevir
Kin ki bir nefis kabını devir
Görüntüye aldanma geçiyor ömür
Elinde bir gerçek yol olmayınca

-5-

Remzâni aldanma bakıp huyuna
Dikkat et kandırırlar girme oyuna
Her gerçeğim diyenin bakma soyuna
Hünkar Hacı Bektaş Veli olmayınca

7.3. Vücutun Şehrini Yolun Ararsan (1) Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$A=[1.X(a+b+c+d+e)+Y(b^1+c+d+e+f)]$$

$$B=[1.Z(a^1+g+h+i+i^1+f^1)+W(j+k+i+i^1+f^2)]$$

Âşık Remzâni bu eseri 105= ♩ Nota Metronom hızında, Bağlamada (La, Re, Sol), Re karar pozisyonunda Re# tonunda çalıp söylemiştir.

Eser Saz Bölmesi ve Söz Bölmesi olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Saz Bölmesini (A), Söz Bölmesini (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Saz Bölmesi (A); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısıyla simgelenmiştir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir.

X Cümleciği (a, b, c, d, e) motiflerinden, Y Cümleciği (b¹, c, d, e, f) motiflerinden oluşmaktadır.

Söz Bölmesi (B); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısı ile ifade edilmektedir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak Z ve W simgeleri ile ifade edilmektedir.

Z cümleciği (a¹, g, h, i, i¹, f¹) motiflerinden, W Cümleciği (j, k, i, i¹, f¹) motiflerinden oluşmaktadır.

“VÜCUDUN ŞEHRİNİN YOLUN ARARSAN (1)”

Yöresi
Tokat - Zile
Kimden alındığı
Aşık Remzani

Derleyen
Cevahir KARACA
Derleme tarihi
03.05.2012
Notaya alan
Cevahir KARACA

♩ =105

A 1.
X a b c d

e Y b₁ c

d e f

B 1.
Z a₁ g h i

Vi cu dum şeh ri ni n yo lu na rar sa_ n Us ta dı ka mi le sor da an la ge_ l

i f¹ W j

sor da an la ge_ l Ha ki kat bah ri ni n

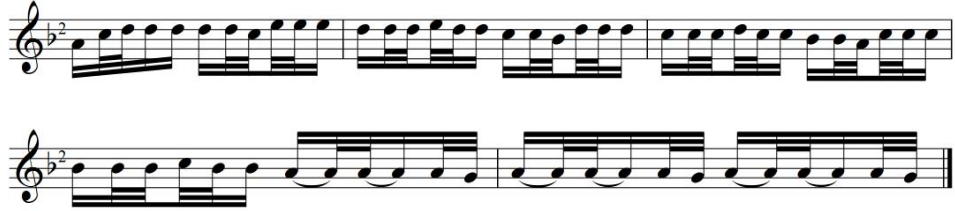
k l i¹

çö lün so rar sa n Mec nu n ol ley la yı_ gör_ de öy_ le ge_ l

f²

7.3.1. : Vücutun Şehrinin Yolunu Ararsan (1) Adlı Eserin Notası

Aşık Remzani bu eserin 2. ve 3. ara saz bölümünü bu şekilde icra etmiştir.

6.3.2. : Vücutun Şehrinin Yolunu Ararsan (1) Adlı Eserin Notası 2

-1-

Vücudun şehrinin yolun ararsan
Üstadı kâmile sorda anla gel
Hakikat bahrinin çölün sorarsan
Mecnun ol leylayı gör de öyle gel ali ali

-2-

Üç gözlü çeşmeden suları akar
Derindir gözesi çok tatlı çıkar
Herkesler içemez ağzını yakar
Bunu bir ariften sor da öyle gel

-3-

Kırk makamı vardır birleşir yolu
Orada içilir badeyle dolu
Onların başıdır Muhammet Ali
Canını cenana ver de öyle gel

-4-

Bir başı vardır yedi de gözü
Deryada gezerler bulamaz izi
Cebrail Muhammet'e dedi bu sözü
Nefsine bir duzak kur da öyle gel

-5-

Remzâni der bu meydanda ölürüz
Şirin canımızı dosta veririz
Lahmike lahmi demin görürüz
Var ölmeden evvel öl de öyle gel

7.4. Vücutun Şehrinin Yolunu Ararsan (2) Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$A=[1.X(a+a^1)+Y(b+c+d)]$$

$$B=[1.X^1(a^2+a^3+a^4+a^5+a^6)+W(e+d^1+f)]$$

Âşık Remzâni bu eseri 90=♩ Metronom hızında, Bağlamada (La, Re, Sol), Re karar pozisyonunda Fa# tonunda çalıp söylemiştir.

Eser Saz Bölmesi ve Söz Bölmesi olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Saz Bölmesini (A), Söz Bölmesini (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Saz Bölmesi (A); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısı ile simgelendirilmiştir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir.

X Cümleciği (a, a¹) motiflerinden, Y Cümleciği (b, c, d) motiflerinden oluşmaktadır.

“VÜCUDUN ŞEHRİNİN YOLUN ARARSAN (2)”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

♩=90

Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
09.01.2012

Notaya alan
Cevahir KARACA

A 1.
X

a

a¹

2.

Y

b

c

d

B 1.
X

1 a²

a³

Vü cu dun_ şeh_ ri_ nin_ yo lu_ na_ ra_ r sa_ n Üs ta dı ka mi_ le_

a⁴

sor da_ an_ la_ gel

a⁵

a⁶

Ha ki kat_ bah ri_ nin_ çö lü n so_ rar_ sa_ n Mec nun ol_ ley la_ yı_

W

e

d¹

gör de_ öy_ le_ gel_ a_ li i a_ li

f

mec nun ol_ ley la_ yı_ gör_ de_ öy_ le_ ge_ l

7.4.1. : Vücutun Şehrinin Yolunu Ararsan (2) Adlı Eserin Notası

Aşık Remzani bu eserin 2. ve 4. ara saz bölümünü bu şekilde icra etmiştir.

7.4.2. : Vücutun Şehrinin Yolunu Ararsan (2) Adlı Eserin Notası 2

7.5. Aşkın Gizli Kapısını Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$A=[1.X(a+b+c)+Y(d+e+d^1+e^1)]$$

$$B=[1.Z(a^1+f+c^1)+Y^1(d^2+e^2)]$$

Âşık Remzâni bu eseri 100=♩ Metronom hızında, Bağlamada (La, Re, Sol), Re karar pozisyonunda Fa# tonunda çalıp söylemiştir.

Eser Saz Bölmesi ve Söz Bölmesi olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Saz Bölmesini (A), Söz Bölmesini (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Saz Bölmesi (A); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısı ile simgelenmiştir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir.

X Cümleciği (a, b, c) motiflerinden, Y Cümleciği (d, e, d¹,e¹) motiflerinden oluşmaktadır.

Söz Bölmesi (B); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısı ile ifade edilmektedir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak Z ve Y¹ simgeleri ile ifade edilmektedir.

Z cümleciği (a¹, f, c¹) motiflerinden, Y¹ Cümleciği (d², e²) motiflerinden oluşmaktadır.

“AŞKIN GİZLİ KAPISINI AÇABİLİRSEN GELBERİ”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

♩ = 100

Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
30.12.2011

Notaya alan
Cevahir KARACA

A 1.
X

a b

c d

e

d¹ e¹

B 1.
Z a¹ 2.

Aş kın giz li ka pu su nu

f c¹ Y¹ d²

a ça bi lir sen gel be Tür lü li bas ku ma şı nı

e²

bi çe bi lir sen_ gel_ be ri

7.5.1. : Aşkın Gizli Kapısını Adlı Eserin Notası

-1-

Aşkın gizli kapısını
Açabilirsen gelberi
Türlü libas kumaşını
Biçebilirsen gel beri

-2-

Bu gördüğün Hakk'ın yolu
Nurla dolu sağı solu
Sabır nefsin doğru yolu
Geçebilirse gel beri

-3-

Başımızda tacımız var
Ademden mihracımız var
Güruhlardan Naci'miz var
Şeçebilirsen gelberi

-4-

Lü'l ü mercan akar gözden
Çağrışırız hep bir özden
Kırklar'ın geçtiği izden
Geçebilirsen gel beri

-5-

Muhammet'le Ali bizde
Hacı Bektaş Veli bizde
Remzâni der dolu bizde
İçebilirsen gel beri

7.6. Gafil Gezme Bu Cihan'da Kör Gibi Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$A=[1.X(a+b)+Y(c+d)]$$

$$B=[1.Z(e+e^1+a^1+a+e^2+b^1+f)+W(g+h+d^1)]$$

Âşık Remzâni bu eseri 85= ♩ Metronom hızında, Bağlamada (La, Re, Sol), Re karar pozisyonunda Fa# tonunda çalıp söylemiştir.

Eser Saz Bölmesi ve Söz Bölmesi olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Saz Bölmesini (A), Söz Bölmesini (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Saz Bölmesi (A); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısıyla simgelenmiştir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir.

X Cümleciği (a, b) motiflerinden, Y Cümleciği (c, d) motiflerinden oluşmaktadır.

Söz Bölmesi (B); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısıyla ifade edilmektedir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak Z ve W simgeleri ile ifade edilmektedir.

Z cümleciği (e, e¹, a¹, a, e², b¹, f) motiflerinden, W Cümleciği de (g, b, d¹) motiflerinden oluşmaktadır.

“GAFİL GEZME BU CİHANDA”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

♩=85

Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
09.12.2011

Notaya alan
Cevahir KARACA

A 1.
X

a 2. b

Y c

d B 1.
Z e

Ga fil gez me şu ci han da kör gi bi

e¹ a¹

Ger çek a ra ger çe ği bul ger çek ol

a e²

Za hi rin de

b¹

gö rü nür sün var gi bi ger çek a ra Ger çe ği bul ger çe ko l

f W g

hü hü hü hü hü Ha yal ma yal i le bu la

h

mam ya ri me de t me de t mede t

d¹

me de t

7.6.1. : Gafil Gezme Bu Cihan'da Kör Gibi Adlı Eserin Notası 1

Aşık Remzani bu eserin 2., 3. ve 4. ara saz bölümünü bu şekilde icra etmiştir.

Aşık Remzani bu eserin 2. kıtasını bu şekilde okumuştur.

Ha yal me ya l i le bu la man ya ri

7.6.2. : Gafil Gezme Bu Cihan'da Kör Gibi Adlı Eserin Notası 2

-1-

Gafil gezme Şu cihanda kr gibi
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol
Zahirinde görünürsün var gibi
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

-2-

Hayal mayal ile bulaman yri
Gel kendinden Şüphe etme sen bari
Ynn dn deme Hakk'ın cemali
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

-3-

Kible duvar değil demdir canım
Kalbimde her zaman odur mehmanım
Damarda ilikte ruhumda kanım
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

-4-

Ararsan gerçeği sana çok yakın
Elinden dilinden belinden sakın
demden gel Hakk'ı sıfatın takın
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

-5-

Çok zamanım geçti boşa yoruldu
Bir staz kmilde gerçeği buldum
Arifler nutkuyla Remzâni oldum
Gerçek ara gerçeği bul gerçek ol

7.7. Evliyalarda Evliyası Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$A=[1.X(a+a^1+b)+Y(c+d+e)]$$

$$B=[1.X^1(a^1+a^2+b^1+e^2)+Y^1(c^1+d^1+e)]$$

Âşık Remzâni bu eseri 98= ♩ Metronom hızında, Bağlamada (La, Re, Sol), Re karar pozisyonunda Fa# tonunda çalıp söylemiştir.

Eser Saz Bölmesi ve Söz Bölmesi olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Saz Bölmesini (A), Söz Bölmesini (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Saz Bölmesi (A); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısıyla simgelenmiştir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir.

X Cümleciği (a, a¹, b) motiflerinden, Y cümleciği (c, d, e) motiflerinden oluşmaktadır.

Söz Bölmesi (B); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısı ile ifade edilmektedir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X¹ ve Y¹ simgeleri ile ifade edilmektedir.

X¹ cümleciği (a¹, a², b¹, e¹) motiflerinden, Y¹ Cümleciği (c¹, d¹, e) motiflerinden oluşmaktadır.

“EVLİYALAR EVLİYASI”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

♩ =98

Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
12.03.2012

Notaya alan
Cevahir KARACA

A 1.
X

a a¹

b Y c

d e

B 1.
X¹ a¹ a² b¹

Ev li ya lar ev li ya sı ev li ya lar ev li ya sı Ha cı bek taş ha cı bek taş

e¹ Y¹ c¹ d¹

Ho ra san dan tut tuk yo lu Ha cı bek taş ha cı bek_

e

taş
Aşık Remzani bu eserin 2., 3. ve 5. ara saz bölümünü bu şekilde icra etmiştir.

7.7.1. : Evliyalarda Evliyası Adlı Eserin Notası

1-

Evliyalar evliyası

Hacı Bektaş Hacı Bektaş

Horasan'dan tuttuk yolu

Hacı Bektaş Hacı Bektaş

-2-

Horasn'dan tuttu yolu

İmam Kâzım Musa kolu

Muhammed'den aldın dolu

Hacı Bektaş Hacı Bektaş

-3-

Güvercin donuna girdin

Kadıncığa selam verdin

Doğru bir erkan yol kurdun

Hacı Bektaş Hacı Bektaş

-4-

Yumruk vurdun daşı deldin

Darı çeşde namaz kıldın

Doğru bir erkan yol kurdun

Hacı Bektaş Hacı Bektaş

-5-

Şu aleme güneş baktın

Gönüllere ışık yaktın

Âşıkları âşka saktun

Hacı Bektaş Hacı Bektaş

-6-

Erenlerin gözü sensin

Ariflerin sözü sensin

Remzâni'nin nazı sensin

Hacı Bektaş Hacı Bektaş

7.8. Tenim Bir Zerreden Hasıl Olmadan Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$A=[1.X(a+b+c+d)+Y(e+c^1+d^1)]$$

$$B=[1.X^1(a^1+b^1+c^2+d^2)+Y^1(e^1+c^2+d^2)]$$

Âşık Remzâni bu eseri 80=♩ Metronom hızında, Bağlamada (La, Re, Sol), La karar pozisyonunda Si tonunda çalıp söylemiştir.

Eser Saz Bölmesi ve Söz Bölmesi olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Saz Bölmesini (A), Söz Bölmesini (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Saz Bölmesi (A); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısıyla simgelenmiştir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir.

X Cümleciği (a, b, c, d) motiflerinden, Y Cümleciği (e, c¹, d¹) motiflerinden oluşmaktadır.

Söz Bölmesi (B); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısıyla ifade edilmektedir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X¹ ve Y¹ simgeleri ile ifade edilmektedir.

X¹ cümleciği (a¹, b¹, c², d²) motiflerinden, Y¹ Cümleciği (e¹, c², d²) motiflerinden oluşmaktadır.

“TENİM BİR ZERREDEN HASIL OLMADAN”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

♩=80

Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
09.01.2012

Notaya alan
Cevahir KARACA

A 1.
X a

b

c

d

Y e c¹

d¹

B 1.
X¹

a¹ b¹

te nim bir zer re den_ ha sı_ lol ma da n va re dip_ ci_ ha ney_

sa la_ na_ liy dir_ bun ca ka_ i_ na tın_ te me_ li_ n ku ran

c² d²

is mim mü_ se em ma dan_ a lan_ a liy_ di_ r mih ma_ nt_ m a li a_ li_

7.8.1. : Tenim Bir Zerreden Hasıl Olmadan Adlı Eserin Notası 1

2

Y¹
e¹

ca na_ n_ n a li_ ta bi_ bi_ m a li_ bun ca ka_ i_ na tu_

te me_ li_ n ku ran_ is mim mü_ se em ma da n a lan_ a_ liy dir_ r

d²

mih ma_ n_ n a li_ a_ li_ ca na_ n_ n a li_ ta bi_ bi_ m a li_

2. ve 3. arasaz olarak bu bölüm icra edilmiştir.

7.8.2. : Tenim Bir Zerreden Hasıl Olmadan Adlı Eserin Notası 2

-1-

Tenim bir zerreden hâsıl eyleyen
Yar edip cihâna saran Ali'dir
Bunca Kâinatın temelini kuran
İsmim mesemmâdan alan Ali'dir

-2-

Ol ana battında kandilde durdu
Muhammed Ali'ye selâvet verdi
Enzele'de Selman'ın cârına erdi
Ziremin murâdın veren Ali'dir

-3-

Cim cime ger gerden haberin alan
Nuseyri'yi bin bir müşkile salan
Çeşme-i zezemin başında kalan
Cem'asın uzaltıp dolan Ali'dir

-4-

Göründü bu keşfin keremi senden
Cemâlin güneşi doğdu Hünkâr'dan
Remzâni kulunu kurtaran dârdan
İstem murâdımız veren Ali'dir

7.9. Aşk Bağının Gülün Deren Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$A=[1.X(a+a^1+b+c+d+e+f+g)+Y(d^1+e+f^1+g^1+b^1)]$$

$$B=[1.X^1(a^2+a^3+b^2+c^1+d^2+e^1+f^2+g^2+b)+Y^1(d^3+h+f^3+g^3+b^4)]$$

Âşık Remzâni bu eseri 115=♩ Metronom hızında, Bağlamada (La, Re, Sol), Re karar pozisyonunun da Mi ♭ tonunda çalıp söylemiştir.

Eser Saz Bölmesi ve Söz Bölmesi olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Saz Bölmesini (A), Söz Bölmesini (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Saz Bölmesi (A); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısıyla simgelenmiştir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir.

X Cümleciği (a, a¹, b, c, d, e, f, g) motiflerinden, Y Cümleciği (d¹, e, f¹, g¹, b¹) motiflerinden oluşmaktadır.

“AŞK BAĞININ GÜLÜN DEREN”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
16.04.2012

Notaya alan
Cevahir KARACA

♩=115

A 1.
X

a a¹

b c d

e f g d¹

e f¹ g¹ b¹

B 1.
X¹ a²

a³ b²

Aşk ba ğı nın gü lün de re__ n dost lar mer ha ba mer ha ba

c¹ d² e¹ f²

Hak yo lu na can lar ve ren dost lar mer ha ba mer ha ba

g² b³ Y¹ d³

mer ha ba Hak yo lu na_____

h f³ g³ b⁴

can lar ve re_____ n dost lar mer ha ba mer ha ba_____

2. ve 3. ara sazı bu bölüm olarak çalınıyor.

h f³ g³ b⁴

7.9.1. : Aşk Bağının Gülün Deren Adlı Eserin Notası

-1-

Aşk bağının gülün deren
Dostlar merhaba merhaba
Hak yoluna canlar veren
Dostlar merhaba merhaba

-2-

Hep bağlıdır bir ıkrâra
Gerçek erer o didâra
“Ene’l – Hak’la” Mansûr dâra
Dostlar merhaba merhaba

-3-

Ikrârımız kadim böyle
Rıza ile Pazar eyle
Yardımcımız ulu Mevlâ
Canlar merhaba merhaba

-4-

Gece gündüz hiç yatamam
Yazmakla anlatamam
Asla sizi unutamam
Yârler merhaba merhaba

-5-

Remzâni’nin derdi arttı
Gelip gönülleri tarttı
Dostlardan yükün tuttu
Canlar merhaba merhaba

7.10. Bedehşan Elinden (Uzun Hava) Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

B: [1.Z(a+b)+W(c+d)]

Âşık Remzâni bu eseri uzun hava olarak, Bağlamada (La, Re, Sol), Re karar pozisyonunun da Mi tonunda çalıp söylemiştir.

Eser uzun hava olmasından dolayı analiz söz bölmesinde yapılmıştır. Söz Bölmesi (B) harfleri ile ifade edilmektedir.

Söz Bölmesi (B); Bir bütün cümleden oluşarak 1 sayısı ile ifade edilmektedir. Kendi içinde iki cümleciğe ayrılarak Z ve W simgeleri ile ifade edilmektedir.

Z Cümleciği (a, b,) motiflerinden, W Cümleciği (c, d) motiflerinden oluşmaktadır.

“BEDEHŞAN ELİNDEN”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
02.04.2012

Notaya alan
Cevahir KARACA

B 1.
Z

a

Be de şan e lin den bir ba ğa var dım

b

Ö ter şey da bül bü l gül şe ne düş tü

c

gül şe ne düş tü Der din den ga m lıdır

d

bağ van o lan lar a şı ğın fe r ya dı

göz ya şa düş tü

Aşık Remzani bu eserin 3. kıtasını bu şekilde okumuştur.

O ba ğın a ğa cı mey ve si tat lı

O ba ğın a ğa cı mey ve si tat lı

7.10.1. : Bedehşan Elinden Adlı Eserin Notası

-1-

Bedehşan elinden bir bağa vardım
Öter Şeyda bülbül gülşene düştü
Derdinden gamlıdır bağban olanlar
Âşığın feryadı göz yaşa düştü

-2-

Durmadan akıyor o bağın suyu
Deryayı ummandan geliyor suyu
Herkez gider amma alamaz payı
Zemzem kudreti nişana düştü

-3-

O bağın ağacı meyvası tatlı
Kimi yaya koşar kimisi atlı
Kimi de ah eder kimi firkatlı
Kimi de dertle perişana düştü

-4-

Yeşerten yeşertmiş bu ili bağı
Eğer Adem isen kaçırma çağı
Önüne rastlarsa bu aşkın dağı
Fark eyle ki çoşan çoşana düştü

-5-

Remzâni kaçırma fırsatı elden
Ar edip çekilme utanıp elden
Öyle bir kısmet al ki olmasın gölden
Tanı Mürşidini şaşan şaşana düştü

7.11. Şu Fani Dünyada Bende Gülmedim (Uzun Hava) Adlı Eserin Müzikal Analizi

Şema:

$$B=[1.X(a+b+c+d+e)+Y(a^1+b^1+c^1+b^2+c^2+f+e^1)] \\ [2.Z (g+h+i+d^1+e^1)+W(g^1+h^1+i+g^2+h^2+i^1+d^2+e^2+j)]$$

Âşık Remzâni bu eseri uzun hava olarak, Bağlamada (La, Re, Sol), Sol karar pozisyonuna transpoze ederek La tonunda çalıp söylemiştir.

Eser uzun hava olmasından dolayı analiz söz bölmesinde yapılmıştır. Söz Bölmesi (B) harfi ile ifade edilmektedir.

Söz Bölmesi (B); Bir iki farklı cümleden oluşarak 1. , 2. sayısını ile ifade edilmektedir. Birinci cümle kendi içinden iki cümlecığe ayrılarak X ve Y simgeleri ile ifade edilmektedir. X Cümlecığı (a, b, c, d, e) motiflerinden, Y Cümlecığı (a¹, b¹, c¹, b², c², f, e¹) motiflerinden oluşmaktadır.

İkinci cümle kendi içinden iki cümlecığe ayrılarak Z ve W simgeleri ile ifade edilmektedir. Z Cümlecığı (g, h, i, d¹, e¹) motiflerinden, W Cümlecığı (g¹, h¹, i, g², h², i¹, d², e², j) motiflerinden oluşmaktadır.

NOT : Bu uzun hava, bir bölüm ve iki cümleden oluştuğu için söz bölmesi 1. Cümle cümlecikleri ; X ve Y sembolü ile 2. Cümle cümlecikleri; Z ve W sembolü ile ifade edilmiştir.

“ŞU FANİ DÜNYADA BENDE GÜLMEDİM”

Yöresi
Tokat - Zile

Kimden alındığı
Aşık Remzani

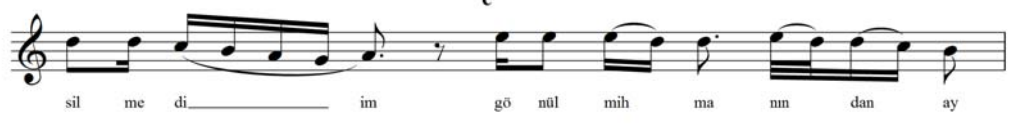
Derleyen
Cevahir KARACA

Derleme tarihi
19.01.2012

Notaya alan
Cevahir KARACA

B 1.

X a

7.11.1. : Şu Fani Dünyada Bende Gülmedim (U.H.) Adlı Eserin Notası 1

2

c²

ah et tik çe ö mür cü ğüm sö kül dü_____ Saz...

f

Genç ya şım da_____ ga zel le rim dö kül dü_____

e¹

Ben de naz lı dost tan ay rı_____

2. **g** **h**

ka lın ca_____ a ma_____ n

am man am ma_____ n Şu ge çen gün le rim

ga mi le geç ti_____

1

Saz... Ay rı lık sı nam da ya re

ler aç tı_____ a ma_____ n

d¹

Saz... Şu el le rin sö zü sel gi

e¹

bi coş tu_____ Saz... Can da ca na nın_____ dan_____

ay rı ka lın ca_____ a ma_____ an

7.11.2. : Şu Fani Dünyada Bende Gülmedim Adlı Eserin Notası 2

W

g¹ **h¹**

am man am ma_____ n Si nem ya re

li dir ta bi bi öz le_____ r

i

Ya ni yor bu gön lüm hep se_____ ni_____ göz

le_____ er Saz...

g² **h²**

am man am ma_____ n Si nem ya re li dir ta bi bi öz

le_____ r Ya ni yor bu gön lüm hep

se ni göz le_____ er

d²

Saz... Ce na nım gel mez se öt mez bu saz la_____ r

e²

Saz... Rem za ni ya rın dan ay rı ka lın ca

j

a_____ ma_____ na_____ ma_____ n Saz...

7.11.3. : Şu Fani Dünyada Bende Gülmedim Adlı Eserin Notası 3

-1-

Şu fani dünyada bende gülmedim
Canda cenanından ayrı kalınca
Ağlariken göz yaşımı silmedim
Gönül mehmanından ayrı kalınca

-2-

Elif katın dala döndü büküldü
Ah ettikçe ömürcüğüm söküldü
Genç yaşımda gazellerim döküldü
Bende nazlı dostdan ayrı kalınca

-3-

Şu geçen günlerim gam ile geçti
Ayrılık simamda yareler açtı
Şu ellerin sözü sel gibi çoştı
Canda cenanından ayrı kalınca

-4-

Sinam yarelidir tabibi özler
Yanıyor bu gönlüm hep seni gözler
Cananım gelmezse ötmez bu sazlar
Remzâni yarından ayrı kalınca

8. ÂŞIKLIK GELENEĞİNDE REMZÂNİ’NİN YERİ VE ÖNEMİ

Âşık Remzâni usta çırak ilişkisi ile yetişmiş, ustasına ve geleneğe bağlı, yazdığı şiirlerinde ve çalıp söylediği türkülerinde kendine ait üslubu olan ve yaşadığı yörenin özelliklerini taşıyan, anlatan bir halk ve Hak âşığıdır.

Remzâni’niyi diğer âşıklardan ayıran özellikleri, kendisine ait olan şiirlerini çalıp söylemesinin yanı sıra, aynı zamanda da kendisine ait öz deyişlerinin de olmasıdır.

Eski çağlardan beri günümüze gelen sözlü anlatım âşıklık geleneğinin de en önemli unsurlarındandır. Söz sanatı daima müzikten önce gelir. Âşıkların bilgileri, birikimleri, kelime hazineleri, ifade şekilleri onların ustalıklarının bir kanıtıdır.

Bu anlamda Âşık Remzâni’nin sözlerindeki ustalığı tartışılmayacak derecede yüksektir. Bunun yanı sıra bir çok âşığın sazında ki ustalığı kendi yeteneğine bağlı olarak gelişmektedir. Âşık Remzâni’yi döneminin âşıklarından ayıran en büyük özelliklerinden bir tanesi de sazında ki ustalığıdır. Bir çok âşık söz aralarında dem tutup veya geleneksel motif olan (fa, sol, la) kalıbını kullanırken Remzâni sazında ki ustalığını konuşarak müzikal becerisini ortaya koymaktadır. Müzikal bilgisinin geniş olduğunu da günümüzde (transpoze) dediğimiz (ton değiştirme) veya (karar değiştirme), özelliğine sahip olduğunu incelediğimiz eserlerinde görmekteyiz. Bu anlamda Âşık Remzâni nadir görülen âşıklardan birisidir.

Âşık Remzani’de bulunan bu özellikler kendisinden sonra gelecek kuşaklara, âşıklık geleneğinin devamı için önemli bir kaynak teşkil etmektedir.

SONUÇ

Asıl ismi Hacı Sadık Oytun olan Âşık Remzâni, 1937 yılında Tokat'ın Zile İlçesinde doğmuştur. Remzani ilkokula gidememiştir. Kendi çabasıyla eski yazı ve Türkçe okuma yazmayı öğrenmiştir. Demircilikle uğraşan babasının yanında çok küçük yaştan itibaren çalışmaya başlamıştır.

Âşık Remzâni tapşırmasını (mahlas) ise Zile'nin ünlü halk ozanlarından olan Kemteri'nin oğlu Sefil Edna (Abuzer Doğanay, 1900 – 1966) vermiştir.

Babası Âşık Remzani'yi Zile'nin Güblücü Köyü'ndeki Nasıf Hoca'nın yanına göndermiştir. Âşık Remzani, Nasıf Hoca'nın yanında kaldığı süre içinde saz çalmayı ve saz yapımını öğrenmiştir ve daha sonraları da kendi bağlamsını kendisi yapmıştır. Sefil Ednayı ustaz (pir – öğrenci) kabul ederek ona çıraklık yapmıştır. Âşık Remzâni Sefil Edna'dan çok etkilenmiştir.

Âşık Remzâni'nin sürekli yeni şeyler öğrenmek ve yeni yerler görmek isteğiyle dolu bir insan olması ve bu özelliğinin 1973 yılında ağır basması nedeniyle Remzani Almanya'ya gitmiştir. Almanya'da çoğunlukla ayrılık özlem, keder, sevgiliye(Allah, Alevi – Bektaşî büyükleri) şiirler yazmıştır.

Âşık Remzâni; özlem, ayrılık ve keder duygularıyla Almanya'da 6 yıl yaşamıştır. Tanrı ile birlikte olma isteği 22 haziran 1979 yılında gerçekleşmiştir. Trafik kazası sonucu vefat etmiş ve Zile Asri Mezarlığına defnedilmiştir.

Eserlerinin temelinde “inanç” ve “Bektaşilik” düşüncesi yatar. Dini bilmeyenlere, Bektaşî olup da gerekenleri yerine getirmeyenlere karşı bir soğukluğu vardır. Şiirlerinde sevgi (özellikle insan ve Tanrı sevgisi) ağır basar. Sürekli sevgiliye ulaşma özlemi içindedir fakat bu sevgili Tanrı'dır, Hz. Muhammed'dir, Hz. Ali'dir. Üslubu içten, duyarlı ve akıcıdır. Yapmacılığa ve süse kaçmaz. Yöresel ağız (şive) özelliklerini çok kullanmıştır. Âşık Remzâni'nin tespit ettiğimiz özelliklerinden biri, sadece kendisine ait olan eserleri icra etmesidir.

Âşık Remzânî'nin notaya alıp analizini yaptığımız eserlerinde genellikle beş ses'lik bir aralıkta eserlerini icra ettiğini bazı eserlerinde altı veya yedi seslik ses aralığını kullandığını görmekteyiz. Eserlerinin saz ve söz bölümü olarak iki bölümden oluştuğunu, bu bölmelerin kendi içlerinde cümle, cümlecik ve motiflere ayrıldığını görmekteyiz.

Eserlerin saz ve söz bölümlerinde ki cümle, cümlecik ve motiflerin aynı olmadığı, aynı melodik yapıdaki icralarında aynı motiflerin yerine yakın benzerlerini kullandığını görmekteyiz. Notalarda belirttiğimiz gibi icra ettiği eserlerin bazılarının saz ve söz bölümlerinin değişik kıtalarında farklı melodi icralarına rastlandığı görülmektedir.

Şu Fani Dünyada adlı uzun havasını sol karar da icra etmesi transpoze özelliğini kullandığını, bu eserin söz bölümünde ki cümlelerin içinde ki cümleciklerin, aynı melodik yapıda olmasına rağmen, farklı motifler kullanarak başka bir cümlecik oluşturması, geniş bir melodik ve motif ifadesine sahip olduğunu göstermektedir.

KAYNAKLAR

Artun E., *Âşıklık Geleneği Ve Âşıklık Edebiyatı*,
www.ilknokta.com 11.09.2011

Artun E., *Emlek Yöresi ve Çevresi Halk Ozanları Sempozyumu Bildirileri*, Ankara, 1998 www.katreyiz.com

Birdoğan N., *Anadolu'nun Gizli Kültürü Alevilik*, S. 420
www.turkuler.com

Caferoğlu A., *Türk Dili Tarihi 1*, İstanbul, 1958: s.179 Kültür Bakanlığı Halk Ozanlarının Sesi Dergisi Sayı 4 Eylül 1993, s.2

Çobanoğlu Ö., *Aşık Tarzı Kültür Geleneği ve Âşıklarda Müzik*,2000, S.30,31,32 <http://www.forum.enstrumantal.net>

Çötüksöken Y., Theme Laourusse Tematik Ansiklopedisi, "*Aşık Edebiyatı*" : 1993-1994 : s. 50,51

Duygulu M., *Anadolu'da Aşıklık Geleneği ve Aşıklarda Müzik*, 2011, <http://forum.ensturumantal.net>

Halıcı F., "*Aşıklık Geleneği ve Günümüzde Halk Şairleri*", Ankara;1992-s.6

Kadri H.K., 1943 : 507 Kültür Bakanlığı Halk Ozanlarının Sesi Dergisi Sayı 4 Eylül 1993, s.1

Köprülü F., *Edebiyat Araştırmaları* :b. s.58; *Türk Edebiyatı Tarihi*, İstanbul a. 1962 : s. 78 Kültür Bakanlığı Halk Ozanlarının Sesi Dergisi Sayı 4 Eylül 1993, s.3

Köprülü F., *Edebiyat Araştırmaları*, a. s.158 Kültür Bakanlığı Halk Ozanlarının Sesi Dergisi Sayı 4 Eylül 1993, s.4

Köprülü F., *Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul* , a. 1962 : s. 142 Kültür Bakanlığı Halk Ozanlarının Sesi Dergisi Sayı 4 Eylül 1993,s.5

Köprülü F., *Türk Edebiyatı Tarihi, İstanbul* ,a. 1962 : s. 30-31 Kültür Bakanlığı Halk Ozanlarının Sesi Dergisi Sayı 4 Eylül 1993

Köprülü F., *Türk Saz Şairleri Antolojisi* c. 1940 : 877 Kültür Bakanlığı Halk Ozanlarının Sesi Dergisi Sayı 4 Eylül 1993, s.6

Özmen İ., *Alevi – Bektaşî Şiirleri Antolojisi*, Cilt 1. 1995 , s.23

Özmen İ., *Alevi – Bektaşî Şiirleri Antolojisi*, Cilt 1. 1995 , s.30

Özmen İ., *Alevi – Bektaşî Şiirleri Antolojisi*, Cilt 1. 1995 , s.35

Sezgin F., "*Günümüzde Şanlıurfa Kısas Köyü Aşıklık Geleneği ve Kısaslı Aşıklar*" Çukurova Üniversitesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana,1998 : s. 32 www.turkuler.com

Şenel S., " *Türkiye’de Aşık Musikisi*" İ.T.Ü.T.M.D.K., T.H.M. Bilgileri Ders Notları : 1997-1998

T.C. Kültürbakanlığı, *Halk Ozanlarını Sesi Dergisi*, 1993 s..6

Talat A.(Onay), *Türk Şiirlerinin Vezni*, İstanbul 1933 : s.75 not 1, Kültür Bakanlığı Halk Ozanlarının Sesi Dergisi Sayı 4 Eylül 1993, s.5

Turan M., *Saz Şairleri ve Saz Şiiri*, İstanbul 2001, www.turkuler.com

Yardımcı M., *Âşık Edebiyatında Rüya Sonrası Âşık Olma*, <http://turkoloji.cu.edu.tr> (24.09.2011)

Yardımcı M., Onsekizinci Yüzyıldan Günümüze Zileli Âşıklar Zinciri (8.Milli Türkoloji Kongresi, İstanbul 14.18.Eylül 1986) <http://unyezile.com>

Yardımcı M., *Yüzyıllar Boyu Zileli Halk Ozanları Ay Yıldız* Matbası Ankara , 1983

Zelyut R., *Halk Şiirinde Gerçekçilik*,İstanbul,1992: s. 67-69 www.turkuler.com

İNTERNET

<http://www.forum.enstrumantal.net>

<http://www.ilknokta.com>

<http://www.katreyiz.com>

<http://www.kultur.gov.tr>

<http://www.turkceciler.com/asik-edebiyati-nazim-sekilleri.html>

<http://www.turkoloji.cu.edu.tr>

<http://www.turkuler.com>

<http://www.unyezile.com>

<http://www.zile.bel.tr>

EKLER

Fotoğraf - 1. Zile Kalesi

Fotoğraf – 2. Zile Nasuhpaşa Camii (Ulu Camii)

Fotoğraf - 3. Eski Bir Zile Evi

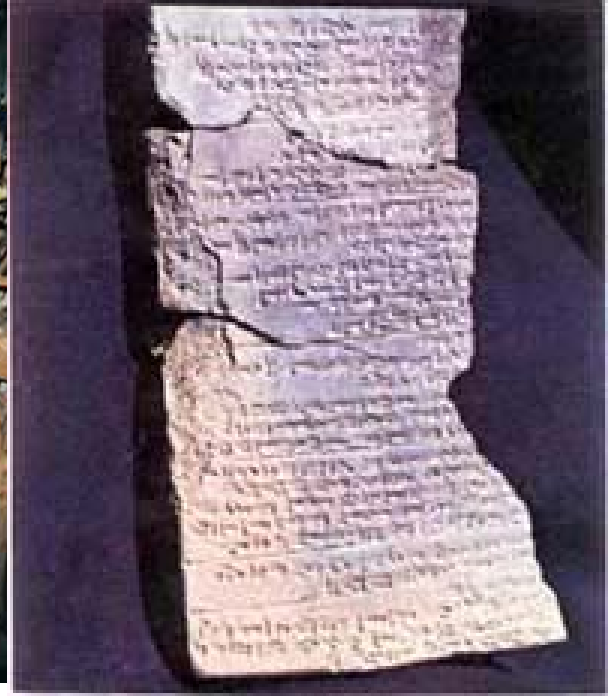

Fotoğraf - 4. Zile Kalesi Akropolü

Fotoğraf - 5. Tokat Zurnacısı ve Kavalcısı

Fotoğraf - 6. Maşathöyük'ten Yazılı Tablet

Fotoğraf - 7, 8. Tarihi Kapı Tokmakları

Fotoğraf - 9. Zile'de ki el işçiliğini yansıtan Çanak Çömlek

Fotoğraf - 10. Eski Zile Sokakları (Maziden Yapraklar)

Fotoğraf - 11. Zile Selağzı Mevki

Fotoğraf - 12. Müzisyenler ve Katolik Papazlar Tokat – 1915

Fotoğraf - 13. 1969 Yılı Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Fotoğraf - 14. Zile Fokloru

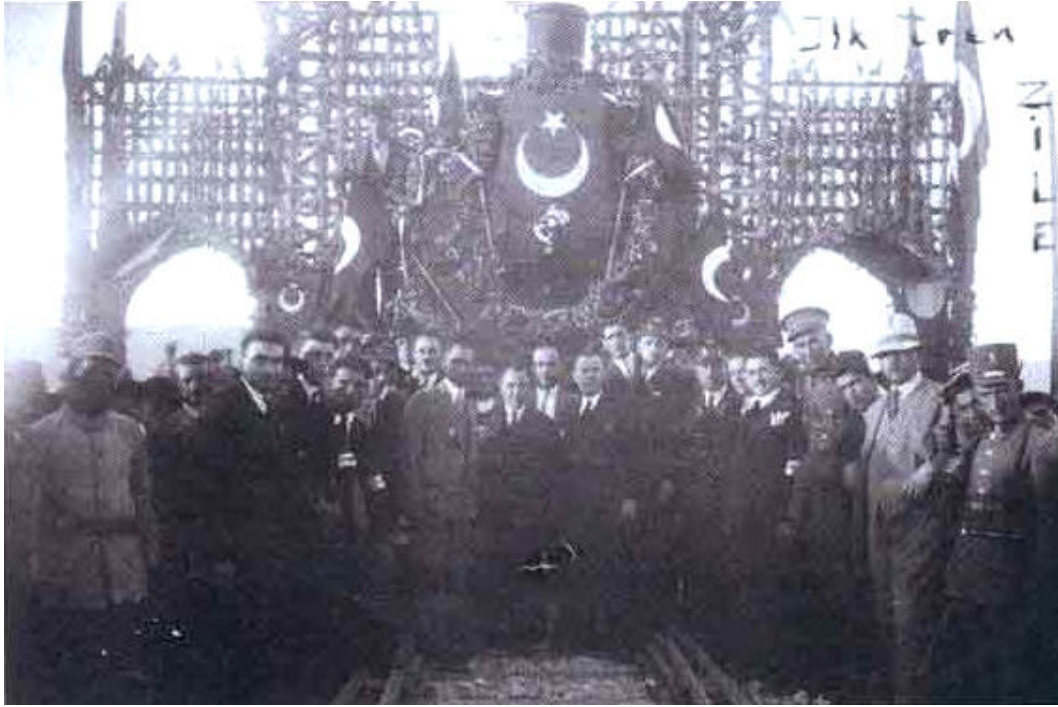
Fotoğraf - 15. Bir Lâz Reisi – Tokat 1915

Fotoğraf - 16. Zile'den Bir Müzisyen – Tokat 1915

Fotoğraf - 17. Eski Pekmez İmalathanesi

Fotoğraf - 18. Zile İstasyonu'na Trenin İlk Gelişi 23 Ağustos 1928

Fotoğraf – 19. 1989 Yılındaki Askerlik Şubesi Personeli

Fotoğraf – 20. Zile ve Ünye Haritası

Fotoğraf - 21. Zile'ye Kuşbakışı

Fotoğraf - 22. Zile Kalesi İçinde ki Dikili Taş (Üzerinde Julius Caesar tarafından “Veni-Vidi-Vici yani Geldim-Gördüm-Yendim” yazılıdır.

Fotoğraf - 23. Antik Yahyalı Zile Halısı - Kök Boyalı Kilim ve Anatolia XIX. Yüzyıl Zile Halısı

Fotoğraf - 24. Zile'nin Yöresel Yemekleri

Fotoğraf - 19. Âşık Remzâni (Hacı Sadık Oytun)

Fotoğraf - 20. Âşık Remzâni'nin Askerliği

Fotoğraf - 21. Âşık Remzâni'nin Evliliği

Fotoğraf - 22. Âşık Remzâni'nin Eşi ve Çocukları

Fotoğraf - 22. Âşık Remzâni ve Motoru

Fotoğraf - 24. Âşık Remzâni'nin Msahibi Sefil Edna (Abuzer Doğanay) 'nın oğlu Ali Rıza Doğanay ve Âşık Remzâni.

Fotoğraf - 23. Âşık Remzâni'nin Eşi, Çocukları ve kendisi

Fotoğraf - 25. Âşık Remzâni'nin Almanya'da çalıştığı dönem

Fotoğraf - 26. Âşık Remzâni

Fotoğraf - 27. Âşık Remzâni ve Ailesi

Fotoğraf - 28. Âşık Remzâni, Ali Rıza Doğanay ve aileleri

Fotoğraf - 29. Âşık Remzzâni

Fotoğraf - 30. Âşık Remzzâni'nin çocukları sol baştan Hasan Oytun ve Hüseyin Oytun

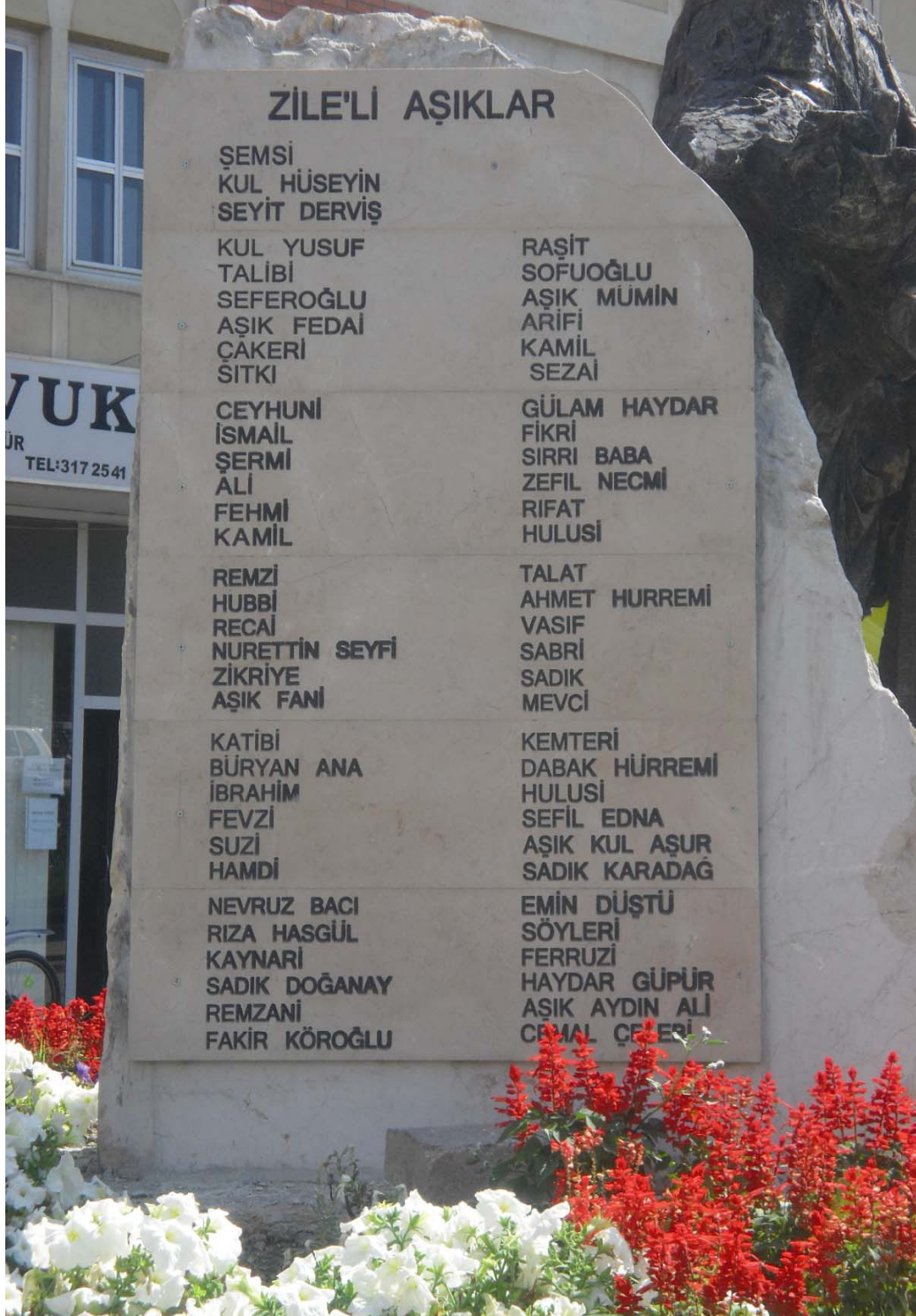

Fotoğraf - 31. Âşık Remzâni ve Ailesi

Fotoğraf - 32. Âşık Remzâni'nin Kaynak Kursuna gittiği dönem

Fotoğraf - 33. Zile Belediyesi Zile'li Aşıklar Anıtı

Fotoğraf - 34. Zile Belediyesi Zile'li Aşıklar Anıtı

Fotoğraf - 35. Âşık Remzânî'nin Mezarı

Fotoğraf - 36. Âşık Remzâni'nin Mezarı

Fotoğraf - 37. Âşık Remzâni'nin Almanya'da kullandığı bağlaması

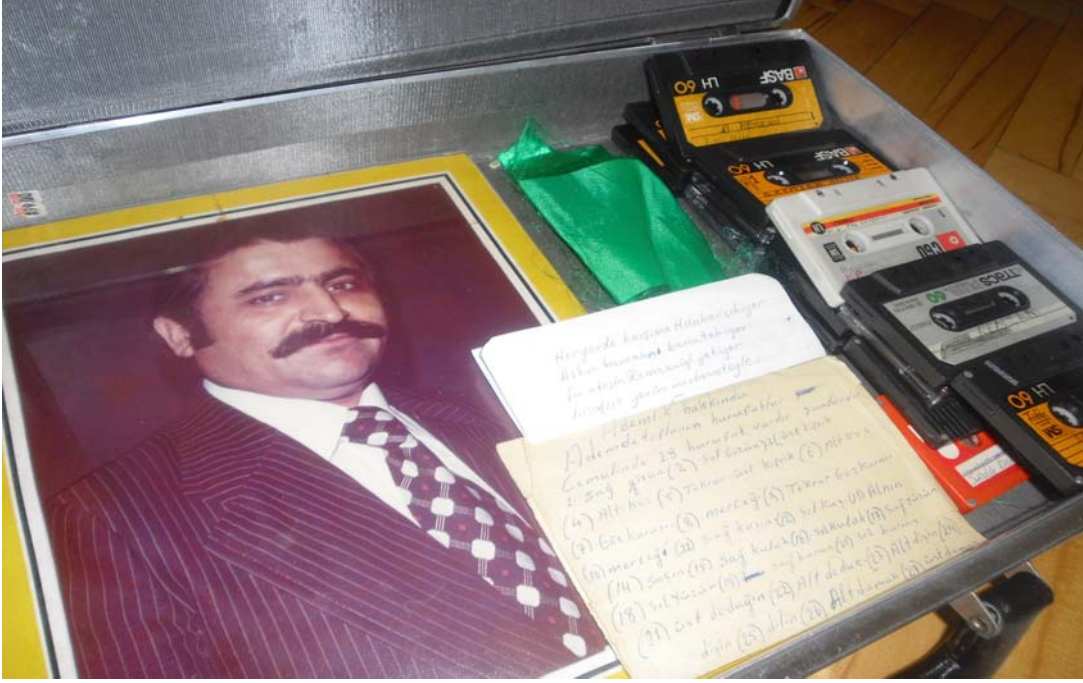
Fotoğraf - 38. Âşık Remzâni'nin Almanya'da kullandığı bağlaması

Fotoğraf - 39. Âşık Remzâni'nin Türkiye'de kullandığı bağlaması

Fotoğraf - 40. Âşık Remzâni'nin Türkiye'de kullandığı bağlaması

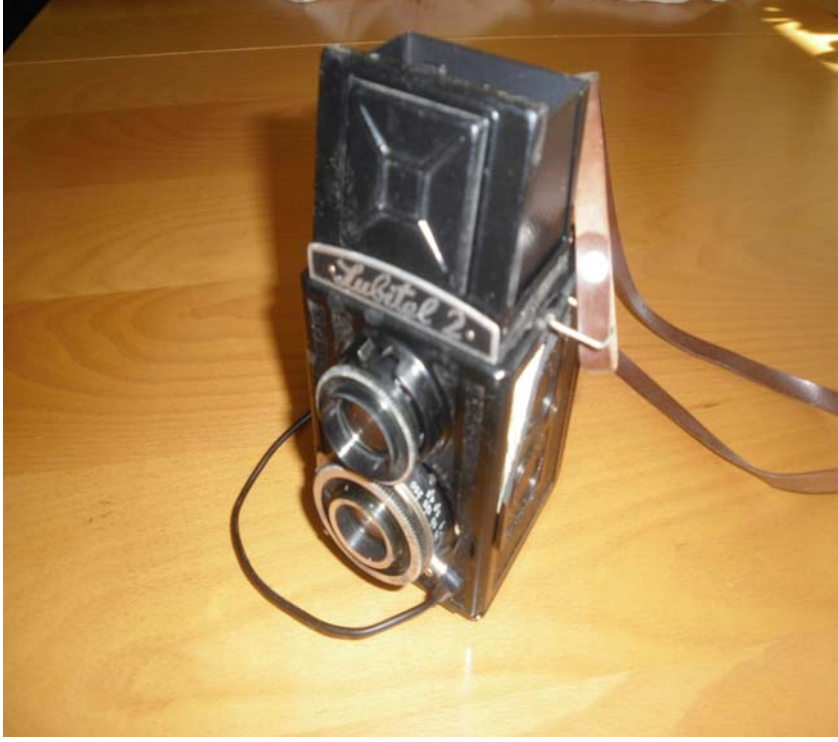

Fotoğraf - 41. Âşık Remzâni'nin Notları ve Kasetleri

Fotoğraf - 42. Âşık Remzâni'nin Daktilosu

Fotoğraf - 43. Âşık Rezâni'nin Fotoğraf Makinası

Fotoğraf - 45. Âşık Remzâni'nin Elbisesi

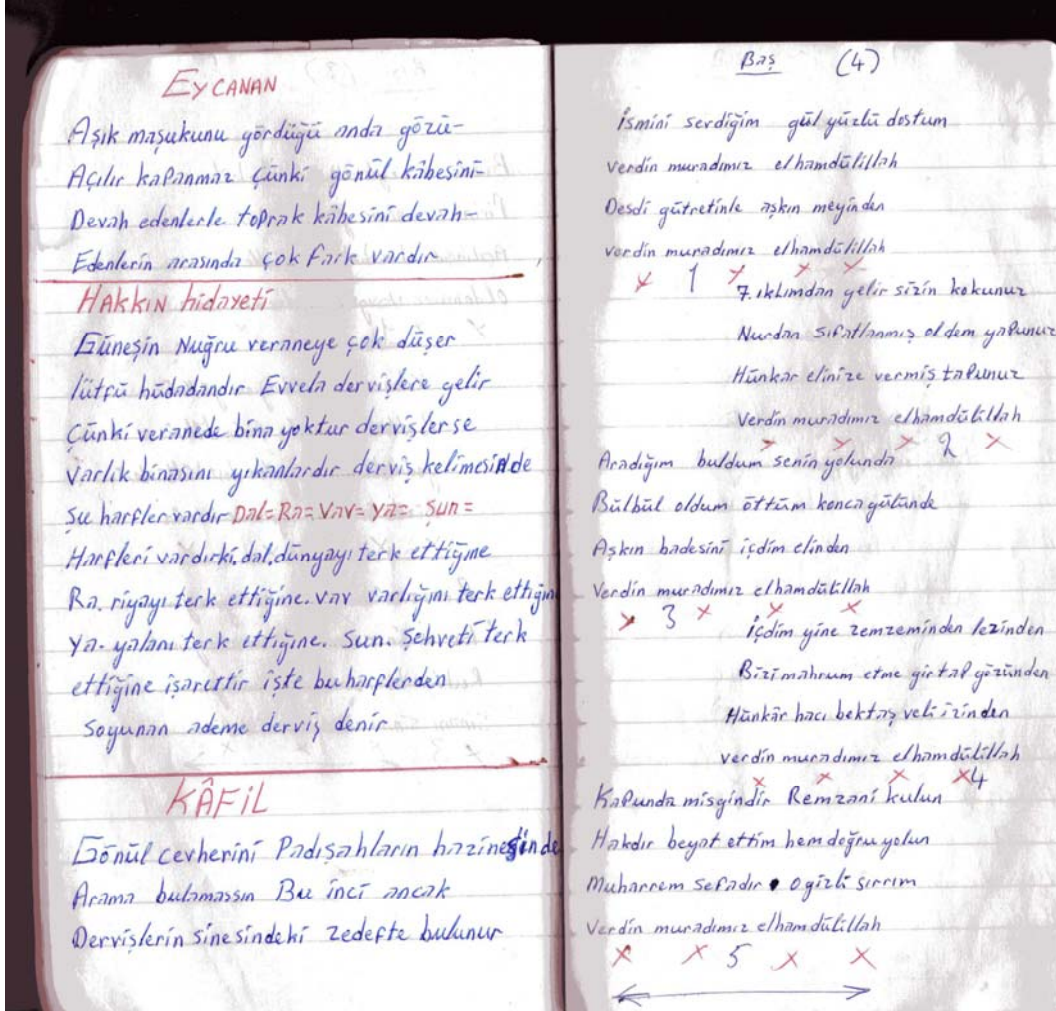

Fotoğraf - 44. Âşık Remzâni'nin Dikiş Makinası

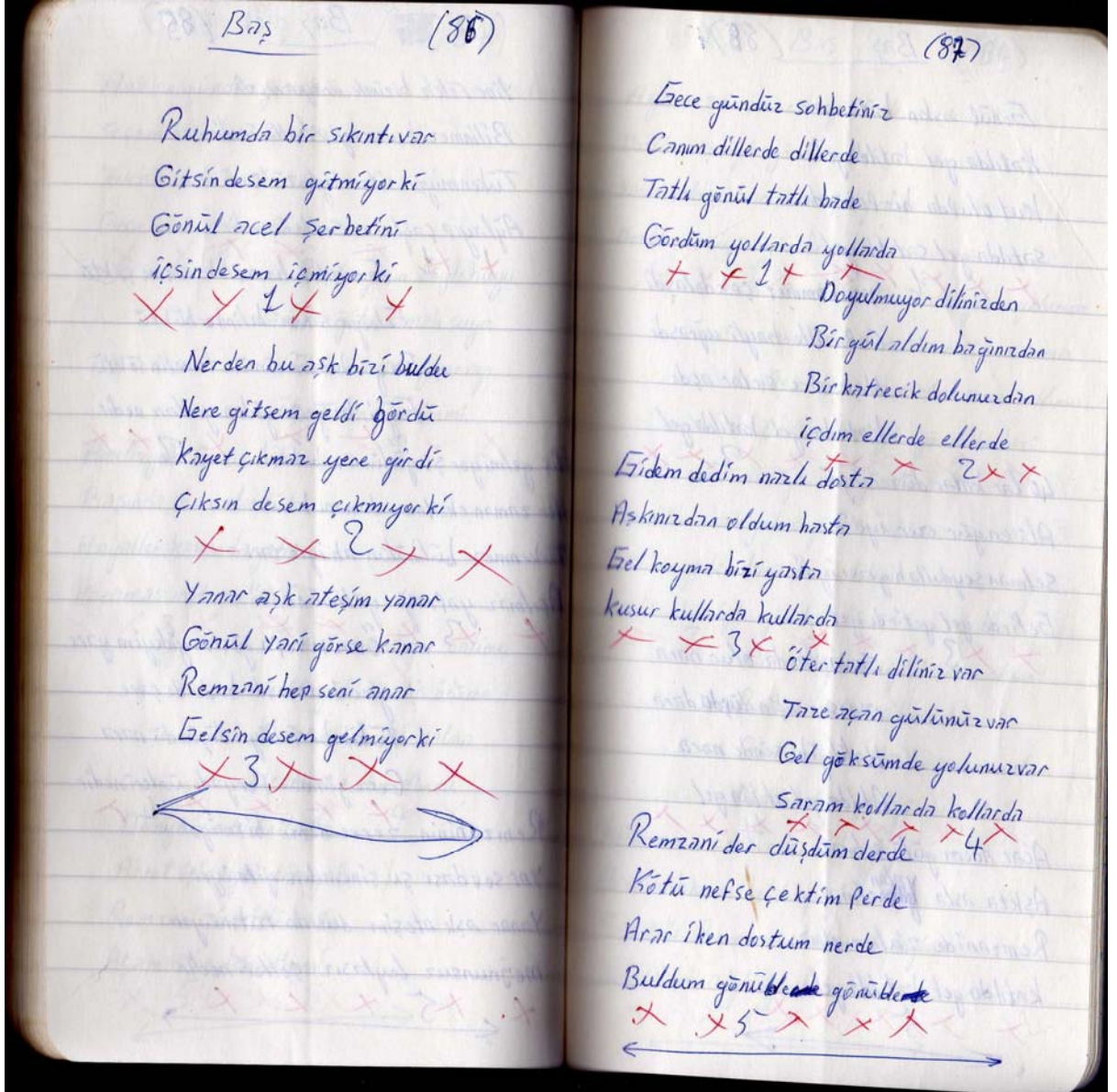

Fotoğraf - 46. Âşık Remzâni'nin Kullandığı Gözlüğü

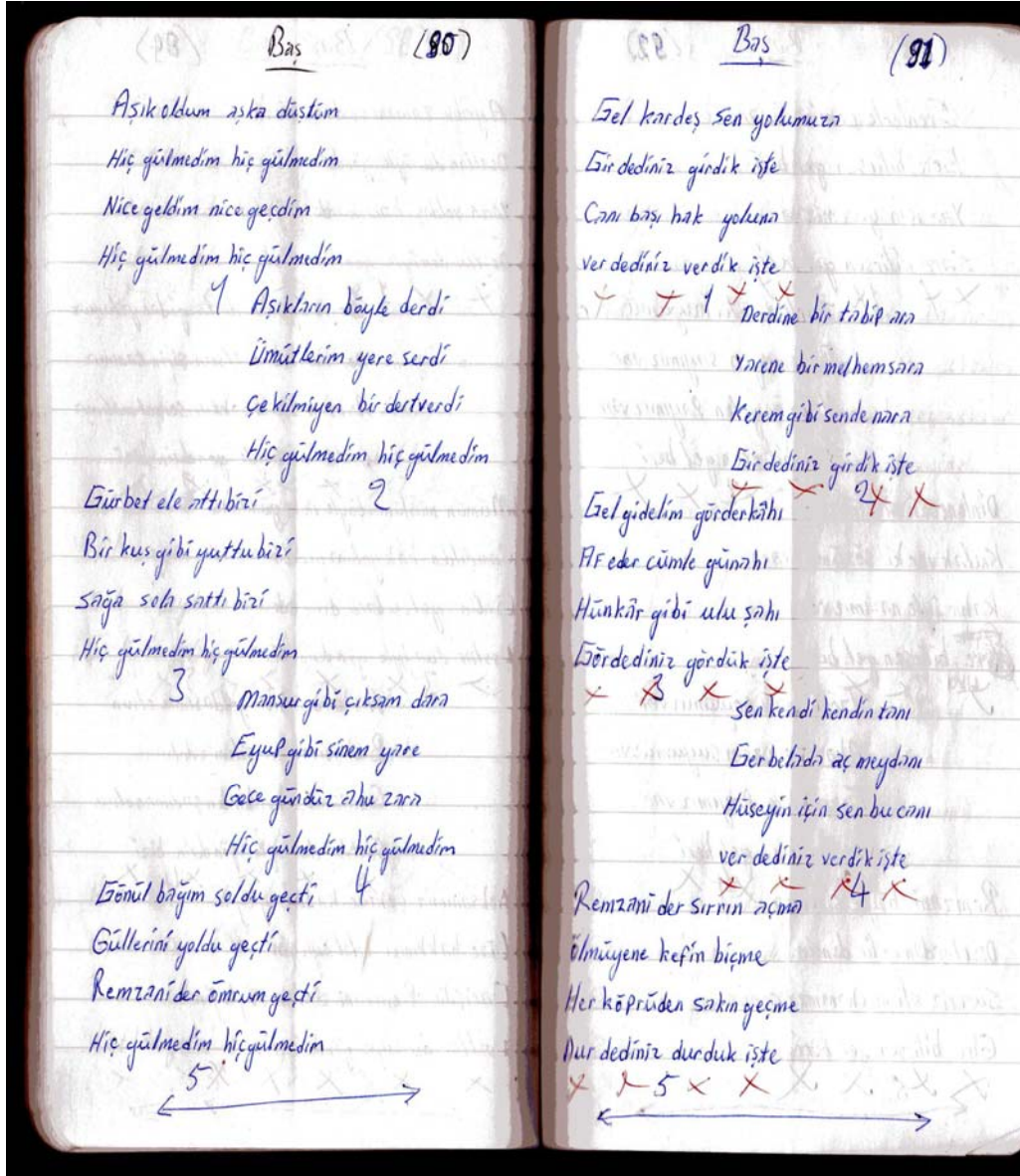
Fotoğraf - 47. 1. Âşık Remzani'nin El Yazısıyla Almış Notlar

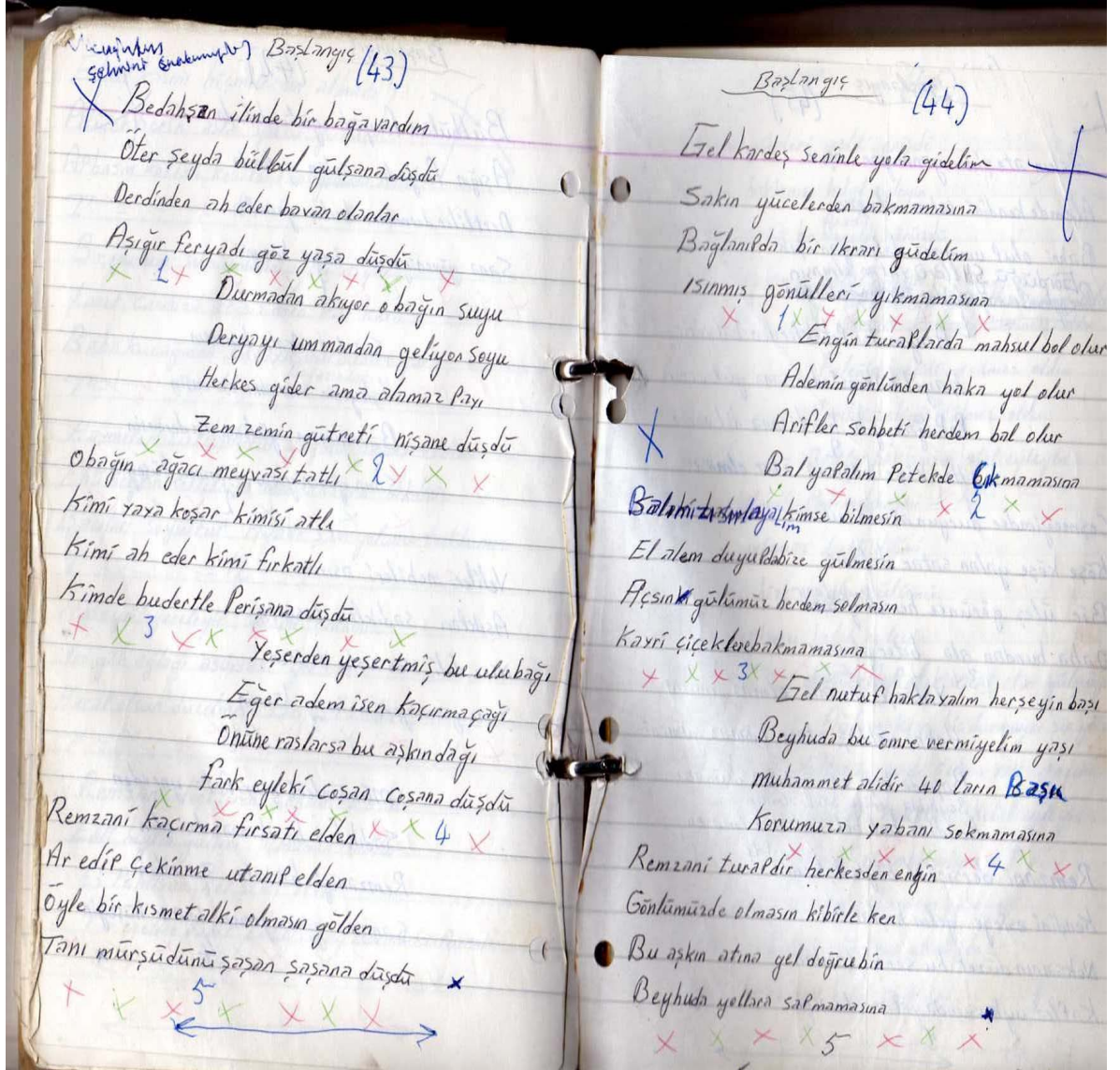
Fotoğraf - 47. 2. Âşık Remzani'nin El Yazısıyla Almış Notlar

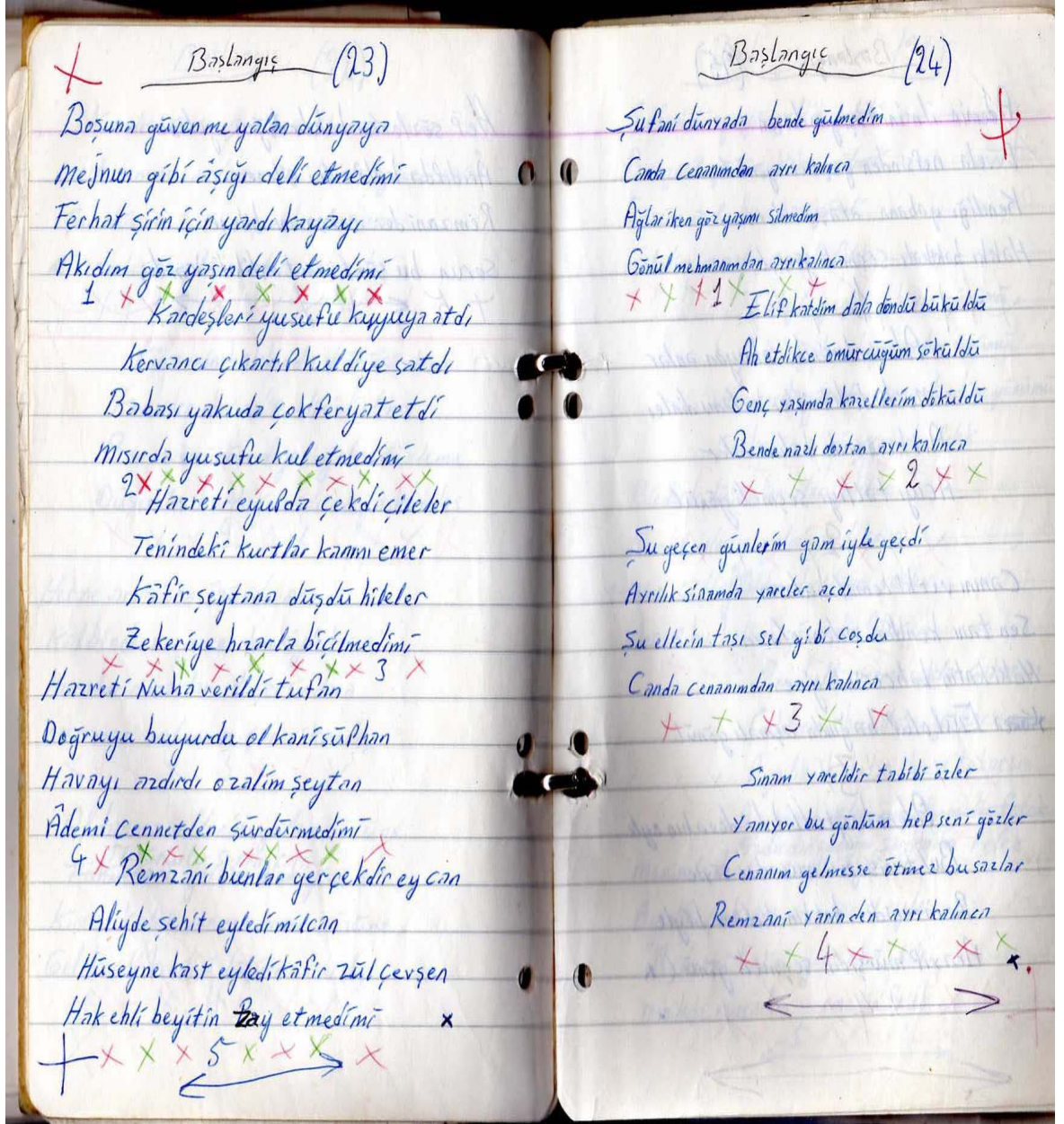
Fotoğraf - 47. 3. Âşık Remzani'nin El Yazısıyla Almış Notlar

Fotoğraf - 47. 4. Âşık Remzani'nin El Yazısıyla Almış Notlar

Fotoğraf - 47. 5. Âşık Remzani'nin El Yazısıyla Almış Notlar

ÖZGEÇMİŞ

Aslen Sivas'ın Kangal İlçesinin Çetinkaya'nın Pınargözü köyündendir. 16.10.1980 yılında İstanbul'da doğmuştur. Müzik eğitimi İlkokul ikinci sınıfta başlayarak 1989 yılında Gebze Belediyesinin açmış olduğu Halk Eğitim Merkezinde (Beksem) devam ettirmiştir. Burada yaklaşık dört sene Bağlama, T.H.M. Repertuar, Nota ve Solfej eğitimi almıştır.

1993 yılında Erdal Erzincan Müzik merkezin de Bağlama, Nota, Solfej ve Şelpe Tekniğiyle ilgili Erdal Erzincanla çalışmalar yapmıştır.

1996 yılından itibaren çeşitli kültür merkezleri, köy dernekleri ve müzik merkezlerinde Bağlama, Nota ve Solfej dersleri vermeye başlamıştır.

1998 yılında kendi adını taşıyan Cevahir Karaca Müzik Merkezini açıp, yeni kuşaklarla müzik çalışmalarına da devam etmiştir.

Müzik eğitimini 2002 yılında İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, Müzik Teknolojileri, Çalgı Yapım Bölümüne girerek devam ettirmiştir.. 2003 yılında burdaki eğitimine ara vererek Haliç Üniversitesi Türk Musikisi Konservatuarı Türk Müziği Bölümüne başlayarak iki yıllık Ön Lisans eğitimini tamamlamıştır.

2005 yılında İ.T.Ü. Türk Musikisi Devlet Konservatuarı, Müzik Teknolojileri, Çalgı Yapım Bölümüne devam ederek dört yıllık Lisans eğitimini 2009 yılında tamamlamıştır

2007 yılında Müzikal bilgi ve birikimini Leyli Leyli adlı bir albüm yaparak müzik severlere sunmuştur.

2009 yılında Haliç Üniversitesi Türk Musikisi Konservatuarı Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müzikisi Ana Sanat Dalı Bölümünde Yüksek Lisans Eğitimine başlamıştır.Müzik eğitimini burada devam ettirmektedir.